

Ara (Bukarestben is) 5 lej.

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 198. szám

Péntek, 1926. szeptember 3.

Azzal vádolja

a Viitorul, a liberális párt lapja a mostani kormányt, elsősorban Petrovici közoktatási minisztert, hogy a magyarok kedvéért elárulta a román nemzet ügyét. Bizonyítéknak azt a bődületes hülyeséget találja fel hiszékeny olvasóinak, hogy a választások alkalmával Petrovici miniszter a kisebbségi szavazatokért megígérte, hogy küzdeni fog a magyar nyelvnek a román hadseregbe való beviteléért. Még a legvadabb pártos elfogultságnak és a hatalomról való leszorulás miatt való legnagyobb elkéseredésnek sem volna szabad a hazugság és rágalom ilyen súlyos és botrányos módjához fordulni; a józan logikát és az állítások valószínűségét legalább is meg kellene őriznie egy olyan lapnak, mely egy régi és előklő párt hivatalos organuma gyanánt szerepel. Hogy Petrovici miniszter Brassóban és Szele Béla oldalán, ahogy a Viitorul írja, megígérte, hogy a magyar nyelvet beviszik a katonai szolgálatba! Még megközelítően sem tett ilyen nyilatkozatot Brassóban a miniszter. Hogyan is lehet elképzelni ilyen kijelentést attól a minisztertől, akiből a kisebbségek számára kiállításba helyezett kulturális engedményeket is csak morzsánként, harapogóval lehet kiszedni, s aki fulzott érzékenységgel ügyel arra, nehogy messze térjen le arról a sovinszta utról, melyet Angelescu készített a romániai iskolázás számára.

Mikor azonban a Viitorul e képtelen vádját ép Petrovici miniszterrel szemben a valóság ismerete alapján a kellő értékére szállítjuk le, magát a vád tárgyát, a magyar nyelvnek a román hadseregben való érvényesülését olyan reformnak tekintjük, mellyel érdemes is, szükséges is volna foglalkozni. Az erdélyi románok egyik fő nemzeti követelése volt az, hogy az osztrák-magyar hadseregben a románokból szervezett ezredek nyelve a román legyen és volt is gyalogezred Erdélyben, melynek legénysége és tisztikara a román nyelvet és a román jellegűt a maga körében szabadon használhatta. Arra, hogy a katonáknak, s kivált az önkénteseknek egymás közt magánulon való beszélgetését vagy levelezését anyanyelvén büntetés terhe alatt eltiltsák, megakadályozzák, mint ahogy az nálunk sok helyen történik, még a legelfogultabb német vagy magyar felsőbbbbség sem gondolt. A külön ezredekbe tömörített magyar katonaság magyarajku tiszték vezetése alatt és magyar szolgálati és vezényleti nyelvvél, olyan creje volna a román királyi hadseregnek, amilyent a hagyományos magyar katonai erények csak nyújtani képesek, s magyar mivoltjának tudata csak fokozná hűségét, odaadását, önfeláldozását.

A Viitorul folytatván vad sovinszta kitérőseit, a magyarságnak szeméreteti, hogy az önkénteseknek a tiszti iskolába való felvétele alkalmából tartott román nyelvi vizsga ellen tiltakozik, hárított ez a vizsga a románnyelvi tudás céljában nagyon siralmas eredményt pro-

dukál. Háromezeröttszáz jelentkező közül mondja, háromezret vissza kellett utasítani, mivel a román nyelvi tudásuk nem volt megfelelő.

A liberális lapnak ez a vádja is ép olyan alapos és jóhiszemű mint amivel Petrovici minisztert iparkodott a román közvélemény előtt kompromittálni. A magyarság állásfoglalása nem a román nyelv ellen irányul, aminek tudását elsőrangú fontosságúnak tekintik, hanem ama rendszer ellen, hogy a vizsgakényszerrel megnehezítik az ifjak életpályáját, elhelyezkedését, bizonytalanná teszik a jövőjét. A tiszti iskolában bő alkalom lehet a román nyelv megtanulására, szüségtelen, hogy már kész nyelvtudással menjenek oda a fiaink. Különben is, mint azt a Brassói Lapokban már többször kifejtettük, a tiszti iskola jelöltjei már illetékes szakközégek előtt tettek vizsgát, s katonai előjárók részéről való újra megvizsgáztatásuk a román nyelvből és más elméleti (nem katonai jellegű) tár-

gyakból az iskolai engedménynek és okmányoknak is a diszkreditálása. Persze a Viitorul ép arra használja fel az önkéntesi felvételi vizsga kedvezőtlen eredményét, hogy azt bizonyítsa, mennyire rosszul tanítják a román nyelvet a kisebbségi iskolákban, de a tények itt is hamarosan megcáfoltják. Ama háromezer jelölt közül, akiket a háromezeröttszázból visszaszabtak a felvételi vizsgán, sokan vannak, akik kifogástalanul beszélnek a román nyelvet, még többen, akik nem a nyelvi hiányosság miatt buknak el, hanem mert olyan kérdéseket kaptak, melyekre sem Napoleon, sem Averescu tábornok nem tudnának megfelelni.

Nagyon sokat tudnánk írni erről a témáról, hogy méltó választ adjunk a Viitorulnak, de a felvételi vizsgákon elbuktatott és kétségbeesztő helyzet elé került fiaink sorsát még nehezebbé tenni nem akarjuk. A jövő majd igazolni fogja ügyünk igazságát.

Németország felvétele a népszövetségbe megtörténtnek tekinthető

Hatról kilencre emelik a nem állandó tanácsstagok számát - Lukács György újabb nyilatkozatokat tett a kisebbségek védelmére

Coudenhove gróf páneurópai akciója

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség tanács ujjászervezésével foglalkozó bizottság albizottsága a nem állandó tanácsstagok választásáról a következő megállapodásra jutott: A nem állandó tanács helyek számát hatról kilencre emelik és tartalmuk három év lesz. Elvben a tanács tag a három következő évben nem választható meg újra. A nem állandó helyek egyharmadát évente megújítják és behozzák a tervbe vett turnusrendszert. Ezért az ideai választásokon három államot három évre, három kettőre, három egyre választanak. Robert Cecil tervének ama részét, mely szerint az egyes államokat úgy hívnák vissza a tanácsból, hogy valamennyi nem állandó tanács tagságra elrendelik az új választást, eljuttették.

Az albizottság az első javaslat módosításáról formulát állít fel, melynek meg szerkesztésével Fromageot-ot bízták meg.

Németország a népszövetség tanácsában

Londoni jelentés szerint a Times és a Daily News egyöntetűen megállapítják, hogy Németországnak a Népszövetségbe való felvétele máris megtörténtnek tekinthető. Németország elfoglalhatja helyét, mielőtt a Népszövetség közgyűlésének első hete befejeződne.

Miért hallgatott Spanyolország idáig Tangerről?

Sansebastiánból jelentik Londonba, hogy a spanyol politikai helyzet nyu-

godt. A király még mindig Amsterdamban van. A hadügyminiszter lemondása várható, akinek helyébe Sarro tábornok lépne. Hírlik, hogy Primo de Rivera felajánlotta lemondását, a király azonban megkérte, hogy a nemzeti fegyelem érdekében maradjon meg állásában a konfliktus elintézéséig.

Madridból közlik, hogy a francia és angol jegyzéket Tangerről kedden átadták Primo de Riverának. Mindkettő azonos szellemű, de az angol inkább ellenzi a nemzetközi konferencia összehívását. A francia jegyzék hangsúlyozza, hogy Franciaország Spanyolországgal évek óta együtt dolgozik Marokkóban, anélkül, hogy Spanyolország a tangeri kérdést felvetette volna. A kérdés a háború óta a két ország államférfiai között folyó számos megbeszélésen sem merült fel.

A kisebbségek legnagyobb sérelme

Genfből jelentik: Az interparlamentaris unio ez évben nem tartott konferenciát, csupán interparlamentaris hetet, a melyen a magyar delegátusok, Berzevichy Albert, Lukács György és Radicsics tevékeny munkát végeztek. Az unio tárgyalta a parlamentarizmus általános krízisét, valamint ethnikai bizottságában a kisebbségi kérdést. Erről Lukács György javaslatot terjesztett elő, mely szerint a kisebbségek legnagyobb sérelme, hogy

nincs joguk panaszukat illetékes fórumhoz terjesztetni és nincs kontradiktórius eljárás, mely-

ben a vádló nyíltan szembeszállt a vádlóval.

A javaslat kívánja, hogy a kisebbségek védője a Népszövetség tanács együttes állandó nemzetközi bíróság maradjon, ellenben a feleknek jogukban álljon akármelyikhez fordulni. A lefegyverzési bizottságban Berzeviczy felszólalt és rámutatott arra, hogy egyes államok nem hogy nem csökkentik, hanem növelik a fegyverkezést és a hadsereg létszámát és az újonnan keletkezett államok így akarják fenntartani a mai rendszert. A Népszövetség, ha már nem tudja megvalósítani a lefegyverzést legalább gátolja meg a békeszerződéseken túlmenő fegyverkezést.

Az európai államok szorosabb kapcsolatai

Bécsből jelentik, hogy gróf Coudenhove Kalergi a páneurópai unió nevében javaslatot terjesztett a Népszövetség főtitkárságához, mely szerint a Népszövetség állítson fel irodát a következő hármas feladattal: Először az európai államok gazdasági és politikai tanulmányozása; másodsor állandó összeköttetésben maradni a páneurópai mozgalommal; harmadszor az európai népszövetségi titkárság megteremtése által az európai népek szorosabb kapcsolatát előkészíteni.

Gondatlanság okozta az épülő kispesti gyár összeomlását

Csütörtökön temetik az áldozatokat

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap beszámoltunk arról a nagy katasztrófáról, mely Kispesten az épülő Hungária műszövőgyár összeomlásából keletkezett.

A kispesti kapitányságon az eddig lefolytatott nyomozás megállapította, hogy a szerencsétlenséget a vezető építész lelkiismeretlen könnyelműsége okozta, mivel a betonmenyezet tartó deszkáit idő előtt szétzedette. A beszakadó menyezet azután lerántotta az oldalfalakat is.

A deszkák leszedésére idősebb Bálint Zsigmond, a tegnap letartóztatott Bálint László építész apja adta az utasítást. Németh Albert pallérnak, aki ezt az intézkedést bár kifogásolta, mégis teljesítette.

Idősebb Bálint Zsigmondot is őrizetbe helyezték, mert kiderült, hogy utasításait állandóan az irodából adta ki, anélkül, hogy a helyszínen az építkezést megsejmelte volna.

A szerencsétlen áldozatok temetéséről még nem intézkedtek. Valószínűen csütörtök délután fogják eltemetni a nyolc áldozatot.

Vádlás helyezési indítvány az osztrák kormány ellen

BÉCS. A nemzetgyűlés Ramek Genf-be utazása előtt tartott ülésén a szocialdemokraták ama javaslatát tárgyalta, hogy a kormány a Zentralbank ügyében tanúsított eljárása miatt helyeztesse vád alá. A javaslatot a többség az alkotmánybizottság javaslata értelmében elvetette.

Kormányrendelettel olaszosítják el a németneveket Itáliában

RÓMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A király szentesítette a kormány ama rendeletét, mely szerint az Ausztriától elcsatolt vidéken mindenki, akinek német a neve, köteles a nevét olaszosítani. A trieszti prefektust megbízták, állítsa össze a németnevek listáját és válasszon ki számukra olasz neveket, amiket aztán irásban fognak az érdekeltékkel közölni.

Varsóban fényes nappal kiraboltak egy bankot

A bandavezér egy rendőrőrmester volt

VARSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lengyel fővárost óriási izgalomban tartja az a vakmerő rablás, amelyet fényes nappal a város központjában követtek el.

A Mikołaj-utcában levő banknál a délután két órakor három álarcos betörő revolverrel nyomult be, s tízezer zlotyit elraboltak, azután pillanatok alatt elbúntak.

A bank személyzete és a magánfelek ijedtségükből felocsudva üldözőbe vették a rablókat, akik egy autóra ugrottak, s a sofőrt revolverrel kényszerítették sebes hajításra.

Mikor a rablók észrevették, hogy a sofőr az utcán posztoló rendőrök felé

vezeli az autót, kiugrottak a gépkocsiból s futásnak eredtek. Az egyik rabló revolverlövessel leterítette a reárohant rendőrt, mire a rendőr társa a lövöldöző rablót lőtte agyon. A másik rabló a járókelők karjaiba szaladt, akik tüstént lefogták. A harmadiknak azonban sikerült elmenekülnie. A lövöldözések közben egy járókelőt halálosan többen súlyosan megsebesítettek.

A lefogott rablónál megtalálták a bank ellopott pénzét. A rendőrség megállapította, hogy a banditák vezére Karecki rendőrőrmester volt, aki a rablás alatt egyenruhában a bankbejáratánál őrködött.

Nem lesz Marosvásárhelynek földgáza, mert Motas mérnök nem kapta meg a R.-T. részvénymajoritását

Motas leállította a munkát — Mi fáj a teljhatalmu vezérigazgatónak?

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Évek hosszu sora óta vajudik már a földgáz bevezetésének a kérdése. Már a háború előtt történtek lépések ebben az irányban, hozzá is fogtak a munkálatokhoz megalkuvta a Deutsche Bank érdekeltségével a Magyar Földgáz r. t., amelynek feladata lett volna többek között Marosvásárhely ellátása is a Mezőségben bőven feltett földgázzal.

Aztán közbe jöttek a háborus évek, a midőn minden ezirányú munka szünetelt. Az imperiumváltás után pedig a földgáz r. t.-ot nacionalizálták és mint legfőbb dirigent, Motas mérnököt ültették a vezérigazgatói székbe. Marosvásárhely városában mind erősebb hangok szóltak amellett, hogy a város vezetősége vegye fel a tárgyalásokat az újdonsült, nacionalizált földgáz társasággal. Ez annyival is inkább nem ütközött volna nehézségbe, mivel a földgáz bevezetéséhez szükséges vascsövek évek óta itt feküdtek Marosvásárhelyen és az érdekelt körök igazán csak az alkalomra vártak, hogy végre már teljes erővel megindíthassák a munkálatokat. A tárgyalások ugyáztíz némi eredményre is vezettek, mert tavaly márciusban elkezdtek a munkálatokat és minden jele arra mutatott, hogy rövidesen más erdélyi városok mintájára Marosvásárhely is azon városok közé fog tartozni, amelyek fejlődésük előrelendíthetik a földgáz áldásainak következtében.

Egyszerre azonban váratlan fordulat állt be ebben az ügyben. Bár a munkálatok javában folytak, dolgos munkáskezek munkálkodtak a vascsövek lefektetésén, amidőn minden átmenet nélkül

Motas vezérigazgató rendeletére megállt a munka.

Alig pár kilométer választotta el Marosvásárhelyt a földgázcső hálózata komplexitásától, amidőn a vezérigazgatói székéből jött intézkedés következtében a munkások beszüntettek minden munkát. Az ásatások nem folytak tovább, a felhalmozott vascsövek pedig Nyárádó környékén ott heverték szép rendben az országút szélén, kitéve az ének, melegnek, hónak, fagynak. A csövek már rozsdásodni kezdtek, de senkinek sem jutott eszébe, hogy ismét elindítsa a megkezdett munkát. Motas ur megcsökönyösödött. Ha megkérdezték tőle a munka beszüntetésének okait, egyszerű hallgatással zárkózott el a felelőtől, vagy pedig néhány semmitmondó frázissal intézte el a hozzáférőket.

Ekkor mozifilmre való valóságos hajszá indult meg Motas vezérigazgató után. A város megbízottjai hiába keresték rezidenciáján, Medgyesen, soha sem volt számukra otthon. Utána mentek Tordára, ott sem találták meg. Motas úgy játszott a várossal, mint a macska az egérrel. Egész egyszerűen elbujt, bujóskaft játszott és magában bizonyosan kacagta a lehetetlen erőlködést, a melyet a városi delegátusok elakarták csipni a bujkáló vezérigazgatót. És ami még a leg-

érdekesebb, sokáig az okát sem tudták a lakók annak és hogy ilyenformán évek is elbujósokának. Csak azt látták, hogy a munkát nem és mégsem lesz földgáza a városnak. Csak úgy találgattak amíg végre az egyik tárgyalást vezető szakember szegén találta a fejet: megmondta, hogy mi fáj Motásnak.

— Ennek az egész komédiának — mondom az illető — nézetem szerint csak egy oka lehet. És ez az, hogy

Motas nincs megelégedve a Földgáz r.-t. részvényeinek elosztási módjával.

Tudnunk kell ugyanis azt, hogy a város szerződést kötött Marosvásárhely nagyiparosáival. Ebben a szerződésben körül van írva a társaság részvényeinek elosztási aránya. Eszerint a vásárhelyi Földgáz r. t. részvénytől 40 százalék a város, 25 százalék a nagyipar és körülbelül 10—15 százalék magánosok tulajdonába megy át. Ilyenformán cirka 20—25 százalék jutna Motás urnak, akit azonban a részvényelosztási mód távolról sem elégitett ki. A diktatori hajlamairól hírhedt vezérigazgató ugyanis hozzá van szokva ahhoz, hogy a részvénymajoritás az ő birtokában legyen. Így van ez például Medgyesén és még több erdélyi városban, ahova mostanság vezették be a földgázt. A marosvásárhelyi részvényelosztási mód kiárja, hogy Motas ur diktáljon a székelyfőváros földgáza körül és most, hogy ez a szerződés kipattant,

Motas ur úgy bosszulja meg magát, hogy leállította a munkát.

Minthogy azonban nyíltan nem mer előállni követeléseivel, taktikázik s amikor csak lehet, elkerüli a tárgyalások felvételét. Ezért szüntek meg a földgáz bevezetési munkálatok és ezért nem is lehet kilátás arra, hogy egyhamar meginduljanak.

Javul Magyarország pénzügyi mérlege

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bud. pénzügyminiszter kiadta előjelentését Magyarország pénzügyi helyzetéről. A jelentés külsőleg hasonló Smith havi jelentéséhez. A jelentések szerint az augusztusi bevételek 17 millió pengővel emelkedtek a júliusihoz képest. A külkereskedelmi forgalom tíz százalékkal javult.

A franciák intézkedést sürgetnek a külföldiek ellen

PARIS. Chassaigne képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a kamarára, hogy a bankok a beváltásra kínált külföldi pénzt csak kormányintézkedésre válthassák be. E rendelkezésnek az volna az eredménye, hogy a külföldiek hazájukban maradnának s nem jönnének tömegesen Párisba, hogy potom áron mindent összevásároljanak.

Levegőbe akarták röpíteni az angol parlamentet

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol alsóház hosszú vita után 232 szóval 91 ellen megszavazta a kormány rendkívüli felhatalmazását a szénbányászok sztrájkjára való tekintettel. A felhatalmazás ismét egy hónapra szól.

A Daily News jelenti, hogy abba a bizottsági irodába, mely a parlament épü-

letében van, s ahol a bányászok feleségei és gyermekei segélyeikkel szokták megkapni, egy láda bérkezett, melyben husz töltött bomba, gyutacs és kartács volt. E robbanóanyag elegendő lett volna rá, hogy a parlament épülete a levegőbe röpüljön. A rendőrség a láda tartalmát vizbe sülyesztette.

Az utódállamok magyarságának genfi képviselői nyilatkoznak a Brassói Lapoknak

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utódállamok magyarsága, mint már megírtuk, szép számban vett részt a kisebbségek genfi kongresszusán, ahol a kongresszus utolsó napján két magyar kiküldött referált az állampolgársági és választói jogról. Különösen érdekes lesz, ha ma, amikor az állam polgársági jogok körül zűrzavart támasztottak a különböző kisebbségek ellen irányuló rendeletek, leközzöljük az egyik erdélyi delegátus, dr. Jakabffy Elemér által felolvasott és lekesedéssel elfogadott határozati javaslatot. A határozati javaslat szövege a következő:

1) Mindenkinnek jogigénye van egy állam-polgárságra.

2) Az állampolgári jog olyan megszerzett jog, melyet csak saját akaratból lehet elveszíteni, amikor a saját akaratot is csak konkludens cselekvéssel lehet leszögezni.

3.) Az érdekelt államok között létrejött szerződések, úgy mint a római konvenció elégséges eszköz az államváltozásokkal összefüggésben levő százazrek akuttá lett állampolgársági problémájához, azokéhoz a százazrekéhez, kik ártatlanul veszítették el állampolgársági jogukat és gazdasági romlásnak és nyomornak lettek kitéve.

A konferencia ajánlja tehát a római konvenció rektifikációját az osztrák-magyar monarchia utódállamaikra nézve.

A többi országokra, melyek ugyancsak területi változást szenvedtek, ajánlatos a versaillesi békeszerződés idevonatkozó paragrafusainak alkalmazása, egyúttal a szembenálló kivételes és rendőri intézkedések felfüggesztése.

Érdekes, hogy a konferencia összes szónokai közül csak egyetlen egy nem felejtkezett megemlíkezni a kisebbségek állampolgári hűségéről. Ez az egyetlen szónok dr. Jakabffy Elemér, erdélyi kiküldött volt, akit a többi erdélyi magyarokkal együtt azzal vádoltak meg a román lapok, hogy hűtlen az államhoz, mert panaszkodni jön Genfba.

Beszélgetés Jakabffy Elemérrel

Munkatársunk kérdést intézett Jakabffy doktorhoz, a kongresszusnak az erdélyi magyarságot érdeklő előzményeire és a következő választ nyerte:

— Kijöttünk annak dacára, hogy a román sajtó már hetekkel ezelőtt és támadásokba kezdett és azt hangoztatta, hogy Romániában a nemzeti kérdés már meg van oldva és ennek következtében nagyon különös, hogy a magyarok éppen most, amikor a kormány is paktumot kötött velük, mégis részt vesznek a genfi nemzetiségi kongresszuson. Erre vonatkozólag egy történelmi emléket idézhetek és egyet politikai múltamból.

— A történelmi emlék: Mikor a múlt század negyvenes éveinek végén egy németországi kis fejedelemségben a szociális mozgalmak erőre kaptak, egy minisztertanács volt hivott ebban a kérdésben dönteni, az egyik miniszter ezt mondta: Uram! És ha éjfélig itt kell együtt ülnünk, a szociális kérdést ma meg kell oldanunk. Aki azt hiszi, hogy a kisebbségi kérdést egy államban izoláltan meg lehet oldani, vagy pláne a kisebbségi kérdést egy államban, egy a kormányval kötött paktummal véglegesen megoldottnak lehet tekinteni, éppen olyan naiv, mint amilyen a kérdéses miniszter volt.

— A saját politikai múltam emléke pedig, hogy amikor 1914 elején Tisza István a román nemzetiségű férfiakkal folytatott tárgyalások után az interpellációra adott válasza a képviselőház napirendjére tűzetett

én ekkor egy határozati javaslatot adtam be melyben azt vallottam, hogy a kormány ne csak a jogegyenlőséget adja meg a nemzetiségeknek, hanem biztosítsa minden tekintetben kulturális és gazdasági fejlődési lehetőségeit.

— Akkor este a klubban egy miniszterséget viselt társam azt mondotta: Micsoda ostobaságokat beszéltek, hiszen Magyarországon nemzetiségi kérdésről beszélni egyáltalán nem lehet. Hát azok a sajtóorgánusok és romániai tényezők, akik azt hiszik, hogy a kisebbségi kérdés Romániában meg van oldva, megint csak olyan naivak, mint az a miniszterséget viselt képviselő volt.

— A kisebbségi probléma még távolról sincs megoldva, sőt még tudományosan kellőképpen tárgyalagosan sincs. Tudományos alapon elveket kell első sorban megállapítani és ezen tudományos megállapításokon felül szükséges az, hogy egymást, kik ennek a gondolatnak képviselői vagyunk, megismerhessük, hogy gondolatainkat megismerhessük hogy tapasztalatainkból konzekvenciákat vonjunk ki, mert bizony gondolatot érteni csak így lehet.

— Éppen ezért a magyarországi közvéleményt is arra kérem, hogy amikor magyarországi, kisebbségi megmozdulásokról tudomást szerez, fogadják ezt jóindulattal és értsék meg, hogy ez a megnyilatkozás egy egyetemes szabadság gondolat szolgálatában áll, amely egyetemes szabadság gondolat diadalra juttatásában a magyar közvéleménynek is segédkezni kell.

A jugoszláviai magyarzág helyzete

A jugoszláviai magyarzág helyzetére vonatkozólag dr. Deák Leóhoz intézett több kérdést genfi munkatársunk. Dr. Deák Leó válasza a következő:

— A szervezkedés majdnem lehetetlen, mert lehetetlenné teszi a közigazgatási hatóságok erőszakoskodása. Például gyűléseket csak előzetes bejelentés mellett és természetesen ellenőrzés alatt tarthatunk csak és bizony a gyűléseken résztvevők utáná kell lemélenségeknak vannak kitéve. Így azután vagy egyáltalában nem tartunk gyűléseket, vagy ha tartunk is, kérünk és bátorítanunk kell az embereket, hogy résztvegyenek.

— Most az utóbbi időben, hogy új választásokra van kilátás, a magyar párt irányában erős szimpátia és közeledés észlelhető a jelenlegi kormánypárt részéről, miután annak van a legnagyobb esélye a választások vezetésére.

— A magyarság elhelyezkedése azonban a jelenlegi kormánnyal a választások esetére egy paktum formájában sajnos, nem időszerű, mert a kormánypárt keretén belül is differenciák és széthúzások vannak és nagyon kérdéses, vajjon a kormánypárti frakciók közül melyik marad felül és ki fogja ki a választási megbízást.

— A magyar párt tagjainak számáról még nem lehet beszélni, mert tulajdonképpen szervezettségről még nem lehet beszélni. Bizalmi emberekkel dolgozunk és inkább a magyarság lelkiesedésére és bátorságára számítunk a választások esetén. A múlt évi választások alkalmával persze az óriási terror miatt a magyarság csak egy elenyészően kis része szavazott és a terroron felül még a választói névjegyzékbe több ezer szavazót nem vettek fel és a bent levők közül több ezret töröltek.

— Községenkénti szervezkedést akarunk, minden községben meg van, vagy meg lesz a párt bizalmi embere, aki az illető közsé-

geket tovább szervezi. Vannak már olyan községek is, ahol teljesen meg van szervezve, sőt kész a párthoz tartozók névjegyzéke is.

Flachbart Ernő nyilatkozza

A csehszlovákiai magyarság két nagy pártra oszlik. Tűzés nélkül állíthatom, hogy a magyarság kilencven százaléka van megszervezve. Háromszázezer választó van, tehát a legtekintélyesebben számbajövő Csehszlovákiában. Véleményem szerint, melyet már több ízben hangoztattam, úgy a sajtóban, mint a politikai megbeszélések alkalmával a magyarság szervezkedése ezzel még nincs befejezve, azon felül pedig szükség van még arra, hogy a két párt között szoros együttműködés jöjjön létre, kifelé egységesen reprezentálja a magyar nemzeti gondolatot és közös fronton harcoljon a magyarság kulturális gazdasági és társadalmi érvényesüléséért.

— Ez természetesen nem azt jelenti, mint ha a társadalomra ezen a téren kötelezettségek nem várnának. A pártok csak előmozdítják, de nem pótolhatják a társadalmi kezdeményező működést...

— Kulturális, társadalmi és gazdasági téren még nagyon sok teendő vár ránk, mert még nagyon messze vagyunk a fejlődésnek attól a fokától, amit az erdélyi magyarság már elért. Ennek okát főként abban látom, hogy a politikai harc az első években legjobb erőinket vette igénybe, kiknek egy része szerencsésebb viszonyok között minden bizonnyal a nemzet kulturális, társadalmi és gazdasági érdekeinek javára működhetett volna.

— A másik ok természetesen az, hogy az államhatárolom mindent elkövet, hogy a magyarságnak kultur és társadalmi munkásait a köztársaság területéről eltávolítsa.

— Ami a csehszlovákiai magyarság jövőjét illeti, én azt nem nézem pesszimistikus szemmel. A csehszlovákiai magyarság hatalmas erkölcsi erők felett rendelkezik, oldalán van a jog és az igazság, vagyis azok az erők, amelyeket ideig-óráig meg lehet talán bénítani, de amelyek érvényesülését megakadályozni nem lehet.

— A magyarságnak a feladata a köztársaságon belül első sorban az, hogy ezt az országot, amely egy új Ausztria annak minden bűnével, de érényei nélkül, a nemzeti állam mai formájában nemzetiségi államnak igyekezzen átalakítani. Ez a mai központosító rendszer mellett az autonómiák rendszerét állítja elő, amint már tavaly is alkalmam volt kifejteni a kisebbségi kongresszuson, a magyarság célja a nemzetiségi állam megvalósítása, amit olyképpen vélek elérhetni, hogy Szlovenszko és Ruszinszko területén területi autonómia jöjjön létre, amelyen belül a magyarság nemzeti kulturális autonómiát nyerne.

— Tekintettel arra, hogy én mindig az egyetemes nemzeti érdeket tartom szem előtt, pártpolitikára vonatkozólag nem akarok nyilatkozni és csupán ama reménységemnek adok kifejezést, hogy a csehszlovákiai magyarság fentemlített két pártja közötti szoros együttműködés minden akadály dacára rövidesen lehető lesz. a. f.

Enyhül a francia-amerikai viszony

PÁRIS. Mellon amerikai kincstári államtitkár meglátogatta Briandot, majd Poincaréval találkozott, ami a keddi főzsdén barátságos hangulatot kellett. Briand és Poincaré fogadták Hughes amerikai volt államtitkárt is.

Megkötötték az ideiglenes magyar-cseh kereskedelmi megállapodásokat

BUDAPEST. Mivel a magyar és cseh ideiglenes kereskedelmi megállapodás a mai napon életbe lépett, Nickl Alfréd és munkatársai Prágából Budapestre jönnek, hogy működésük eredményéről és a szerződés megkötéséről referáljanak a kormánynak. A további tárgyalásokat szeptember elején újra kezdi. Ugyanekkor tervezik magyar részről a magyar-jugoszláv pénzügyi tárgyalások felvételét.

A külügyminiszter hocsánatot kér a bolgár jegyzék késedelmes nyilvánosságra hozataláért

Együttesen válaszolnak a jegyzékre

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bulgár jegyzék ügyében a külügyminiszterium ma a következő kommunikét adta ki: Annak a ténynek, hogy a mai napig nem hozták nyilvánosságra a bolgár kormány jegyzékét a Románia, Jugoszlávia és Görögország együttes jegyzékére, az az oka, hogy a jegyzék előbb a minisztertanácsnak kellett bemutatni. A miniszter e késésért elnézést kér. Egyébként Mitićanu külügyminiszter ma hosszas megbeszélést tartott Bulgária bukaresti meghatalmazott miniszterével.

Mitićanu kifejtette, hogy Romániában kedvező benyomást keltett Bulgáriának az az eljárása, hogy minden lehetőleg megtesz a Balkán békéjének fenntartása érdekében.

Ami Románia válaszára illeti, Mitićanu közölte a bulgár követtel, hogy a választ a két másik állammal együtt fogják megadni. Mivel Ninesics jugoszláv külügyminiszter, aki jelenleg Bledben tartózkodik, onnan egyenesen Genfbe megy, valószínű, hogy a választ ügyében ott döntenek véglegesen.

Három nap alatt válaszolnia kell a parasztpártnak, hogy elfogadja-e a fuziót

BUKAREST. A jövő hétfőn Maniu Gyula a nemzeti párt részéről tárgyalást folytat Mihalache és dr. Lupuval a parasztpárt vezetőivel. A tanácskozás célja, hogy a fuzió ügyében megállapodásra jussanak. Argetoianu a mellett foglal állást, hogy a parasztpártnak határozott jegyzéket küldjenek, amelyre három nap alatt kellene választ, s határozott feleletet ad-

niok, hogy elfogadják-e a fuziót vagy nem. E határozott fellépésnek az lenne a célja, hogy dűlőre juttassák és befejezzék a végnélküli tárgyalásokat.

Másfelől a parasztpárt végrehajtóbizottsága megvizsgálja a politikai helyzetet s valószínű, hogy a feleletet nagyon sürgősen megfogják adni s a nemzetiék által felajánlott fuziót el fogják fogadni.

10,340.000 lejt adtak John Crome egy festményéért

Egy híres műgyűjtő érdekes nyilatkozata a világ nagy aukcióiról

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Amíg mink itt Váradon azon törjük a fejünket hogy miből fedezzük jólőre téli faszükségleteinket, hogyan egyezzünk ki a suszterrel, a szabóval, a fűszeressel meg háziúrral, addig messze Nyugaton elképzelhetetlen summákat adnak műgyűjtők, nagy muzeumok és más boldog halandók olyan mesterek munkáiért, kik rég meghaltak, bár híruk, nevük, nagyságuk örökre él halhatatlan alkotásaikban. Erre kell gondolnom, míg a kávéházban szemben ülök mister Qu. Smittel, aki európai körutján rövid, pár órára kiszállt Váradon is és aki résztvett az ez évben megtartott legtöbb nagy aukción, amelyeken óriási értékű műkincsek cseréltek gazdát. Az érdekes amerikai műgyűjtőnél részletes jegyzetek vannak az aukciókról, amelyeket érdekesítően ismert a Brassói Lapok olvasói számára:

A newyorki dolláreső

— Ebben az évben majdnem minden hónapra esett egy-egy hatalmas aukció, amelyeken régi híres mesterek nagyművű alkotásain kívül porcelánok, régi bronzok, butorok, könyvek sőt autogrammok is hallatlan árakat értek el. Az első nagyobb aukció január 8-án Newyorkban az American Art Galleriesben volt. Itt nagyrészt festmények kerültek árverésre s a legmagasabb árat John Crome egy tájképe érte el, amelyért 47 ezer dollárt (kb. 10.340.000 lejt) fizettek. Millet »Hering halászata« c. képe 31 ezer dollárt ért el, míg Gainsborough fiatal leányportraitja csak 20 ezer dollárért kelt el. Ezeket a fantasztikus árakat csak Goyának Illés napja portraitja haladta meg, amelyért 25.000 dollárt adták. Corot, I. Dupre, Burne Jonnes; Reynolds Romney és Sisley képei már csak 8—11 ezer dollár között mozogtak.

— Márciusban Frankfurtban a Rudolf Bangel aukción, Bécsben Wavra és Glückselignél, Párisban a Drouot Hotelben és Berlinben Cassirernél voltak nagyobb aukciók. Frankfurtban a legnagyobb értéket Hans Thoma Krisztus tengeri prédikációja képviselte, 24 ezer

aranymárkával. Bécsben Tiepoló Herkules apothosiséért csak 10.500 schillinget adtak, míg Cuyp Juhistállójáért 24 ezer schillinget.

Párisban már nagyobb értékek kerültek aukcióra. Itt sem a márciusi, hanem a június 3—4-iki aukción, amelyet a Galerie Georges Petitben tartottak meg. Ezen az aukción M. Quentin de Latour, Mme Rouilled l'Estang portaitjait 1 millió frankot fizettek. Drouais Norgent gróf arcképe 601.000 frankra ment fel, míg Boucher egy aquarelljait csak 50.000 frankért vették meg. Rembrandt fiának arcképéért 620.000, egy tanulmányfejét 300.000, öreg rabbiájáért 200.000 frankot fizettek, Van Dyck egy képe pedig csak 185.000 frankért kelt el.

Amsterdamban június 15-én volt aukció Fr. Müllernél, ahol

régi mesterek vázlataiért pár vonalas ceruzarajzokért fizettek halatlan árakat.

Rembrandt amsterdami tájképrajzáért 22.000 hollandi forintot, alvó orosz lányáért (ceruzavázlat) 22.000 hollandi forintot, Michel Angelo vázlatkönyvlapjait 4900 hollandi forintot, Van Dyck Szt. Sebestyén rajzáért 3800 hollandi forintot, Dürer Albert Szent Ottíliájáért 3400, Rubens Két puttó c. rajzáért 3300, Veronese asszony vázlatáért 11.200 hollandi forintot fizettek.

Autogramm aukció Berlinben volt április 17-én és június 2-án. Az elsőn a legnagyobb árat Goethe egy autogramma érte el: 950 aranymárkát. I. Kant egy kéziratlapjait 600, Kepler egy albumlapjait 480, H. v. Kleist egy leveléért 360, Heine egy leveléért 200, Schiller albumlapjait 510 és 460 márkáért kelt el. Voltair egy autogramma 190 márkáért talált gazdára. A júniusi aukció legértékesebb darabja

Dürer Albert festőreceptje volt, amelynek egy lapjait 1010 aranymárkát fizettek.

A régi könyvek aukcióját májusban tartották meg Londonban Sotheby és Tarsánál, Párisban a Hotel Douthan és Ber-

linben Paul Graupenál. A londoni aukción egy 15-ik századból való római breviárium, pergament írv, háromszínű miniatűrökkel díszítve 4510 font sterlingért, a 16-ik századból való Gorpel olvasókönyv, amelyet négy miniatűr és igen sok iniciálé díszített 2050 font sterlingért talált új gazdá a. Ezek az ak világrekordot jelentenek még a könyvritkaságok között is.

A párisi aukción (május 15-én) Bocaccio 1757 kiadású Dekameronja 10.200 frankra, Fénelon Telemaque-ja (1734-ből) 6500 frankra, Michault »Doctrinal du temps presentje« (1480-ból, 16 fametsvettel) 551.000 frankra, Curtius »De rebus gestis Alexandri magni«-ja 1545-ből 21.200 frankra szökött fel.

Eddig szól az információ.

Es ez adatokból nemcsak az állapítható meg, hogy az emberi szellem alkotásai többet érnek a pénznel, de az is, hogy a zseni alkotásai többet érnek magánál az embernél is.

Elitették a nagyváradi ifjumunkásokat

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári VI. hadtest bírósága előtt ma négy nagyváradi kommunista ifjumunkás állott, akiket azzal vádoznak, hogy Bécsen keresztül összeköttetést tartottak fenn Moszkvával, és hogy ifjumunkás sejtet szerveztek Nagyváradon. Az első sejtnek, mely a 6-ik számot viselte, Klein Odón 19 éves lakatos segéd volt a vezetője, míg a 7-ik számú sejtet Schnell István szaniszlói születésű száz fű vezette, aki a nagyváradi gyalogezrednél szolgált.

A nyomozó hatóságok Klein Odón lakán jelentést találtak a falusi dolgozók helyzetéről, amelyet Bécsen át Moszkvába akart eljuttatni. Schnell írásai között pedig egy jegyzőkönyvet találtak, amelyen még két másik nagyváradi ifjumunkás neve szerepel: Avrila Béla és Kis Béla, akiknek újabb sejtet kellett volna alakítani.

A mai tárgyaláson Dunka Jenő védőbeszéde után a bíróság ítélethozatára vonult vissza és Klein Odónt 7 havi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre, Schnell Istvánt pedig két hónapi fogságra ítélte.

Miről tárgyal a mai minisztertanács?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tegnapi esti minisztertanács bizonyos kérdésekben nem tudott véglegesen dönteni, mert a minisztertanácsról a kormány több tagja hiányzott. Ma délután újabb minisztertanács lesz, melyben további vizsgálat tárgyává teszik és véglegesen döntenek egyes erdélyi magánvasutak megváltása ügyében. Az ügyet dr. Groza Péter miniszter fogja ismertetni. Ugyancsak ő tesz előterjesztést néhány erdélyi ügyben is.

**100 lej Zürichben nyitáskor
2.55 svájci frank**

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párti **BANDES „L”** testszínű **gummitekeres** használatával.

Párja 500 Lei használati utasítással. Láthatatlan a harisnya alatt. Tennisznél, sportnál nélkülözhetetlen. Romániai képviselő: Benkő Miklós. Főelárusító:

KELEMEN gyógyszerár Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban. Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Udvarhelymegye magyarsága elégtételt követel

A Magyar Párt udvarhelymegyei végrehajtóbizottságának ülése

SEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozatának végrehajtó bizottsága a közelmúlt provokáló eseményeivel kapcsolatos kérdések megtárgyalása céljából Székelyudvarhelyen a Szabó Károly-féle vendéglőben gyűlést tartott. A szokatlanul népes gyűlésen Vajda Ferenc pref. esperes, a megyei tagozat alelnöke elnökölt. ki ismertette a gyűlés összehívásának indokait. Rámutatott arra, hogy a Néppárt udvarhelymegyei vezetői a székelység között igyekeznek tagokat verbuválni és ez által a magyar egység alapjait próbálják aláaknázni. Vázolta a prefekt és a Magyar Párt közötti feszültséget, ismértette a Hargitha című lapocska támadásait és azt az alaptalan vádat, melyet a nyomtatvány a királyné ő felsége udvarhelyi látogatása alkalmából követsolt.

A végrehajtóbizottság beható eszmecsere után az alábbi határozatot hozta:

1. »Az Udvarhelymegyei Magyar Párt Végrehajtó Bizottsága megállapítja, hogy az Averescu tábornok vezetése alatt álló Néppárt a vármegyében zúzlót bontott és a székelység között is szervezkedni akar. A végrehajtó bizottság ezt a szervezkedést az időszerűt a két párt között létrejött egyezség megsértésének tekinti. Elhatározza ennél fogva, hogy az esetet bejelentni az Országos Magyar Pártnak és felkéri, hogy hozza ezt a román Néppárt tudomására és hasson oda, hogy a pártszervezés szüntessék be, mert az nemcsak a Néppárt érdekét sérti, hanem a további békés együttműködést is megakadályozza.«

2. »Udvarhely vármegye magyarsága a Székelyudvarhelyen megjelenő Hargitha c. lap 35-ik számában megjelent interjúból fájdalmasan szerzett tudomást arról, hogy Cantacuzino Alexandra hercegnő, a testvéri megértés és szeretet tiszteletreméltó és bátor kezdeményezője előtt — a királyné ő felsége látogatása alkalmából — általa is

hagyományosként elismert lojalitását és királyhűségét illetőleg, teljesen egyoldalú információ folytán, kétes világításba került s az Országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata végrehajtó bizottságának mai ülése alkalmából sietve ragadja meg az alkalmat annak a ténynek a leszövezésére, hogy úgy a magyarság egyeteme, — mint a párt vezetőitől mindenha távolított s távozási jogaitól is megfosztottak is.

Fájdalmasan érinti ez a vád a magyarságot és vezetőit annyival is inkább, mert meghaltatás esetén a kétségtelen bizonyítékok egész halmaza áll rendelkezésére annak igazolására, hogy a fogadtatás hibái és mulasztásai kizárólag a rendezésre vezethetők vissza.«

A harmadik határozati javaslat, melyet az elnökség átnyújt Spataru prefektusnak is, s a mellyel kapcsolatban egy memorandum ismerteti a királyné ő felsége fogadtatása körül történteket, a következő:

»Az Udvarhelymegyei Magyar Párt Végrehajtó Bizottsága fájdalmasan állapítja meg, hogy vármegyénkben a magyarság és a vármegye vezetői között a békés együttműködés lehetőségének útja el van zárva. Kijelenti a maga részéről, hogy mindig hite volt és jelenleg is hite az állami konszolidációnak és a békés együttműködésnek, mindazonáltal a béké helyreállítására érdekében csak akkor tesz lépéseket, ha a prefektus az illoyalitás kérdésében a magyarságnak előzetesen teljes elégtételt nyújt és a kibontakozásra nézve a Magyar Pártot megkeresi.«

A gyűlés lefolyásáról egyőre csak így, szárazon, a határozatok szövegeit közlésével számoltunk be, mert nem kívánunk a Magyar Párt központjának intézkedései elé vágni. De reméljük, hogy az országos pártvezetőség erélyes fellépéssel véget vet a néppárti korifeusok udvarhelymegyei kellenéseinek.

Szervezett rablóbandák külön kormánya

Mandzsúria maga is rabló volt még 20 évvel ezelőtt

Lapunknak egy távoli jóbarátja nagyon érdekes cikket küldött Mandzsúriából, ahonnan máskor is kapunk tőle színes utleírásokat és beszámolókat a távoli Kelet közérdekű világpolitikai eseményeiről.

HARBIN. (A Brassói Lapok alkalmi tudósítójától.) Csodálatos állam ez a Kína 4000 éves kultúrája mellett azt enet nem várni, hogy a legtokéletesebb állam legyen a Földön, és a legnagyobb közrend uralkodjék ebben az országban. És homlokegyenest ellenkezőleg áll a dolog. Ez a 450 milliónyi néptömeg sok tekintetben alig érzi az államhatárait gondoskodó kezét maga fölött.

Nem akarok ezuttal egész Kínáról szólni, mert ez majdnem lehetetlen feladat és csak a szemem előtt közelebb fekvő Mandzsúriát óhajtóm bemutatni hunhuzáival, ezzel a félhivatos rablóintézményével, amely a múlt század elején Magyarországon divott betyárvilágra emlékeztet. A hunhuzság olyan rablószervezet itt Mandzsúriában, melyet a hatóság keze sohasem ér utól, vagy ha részben utóért is, sohasem éri el azt teljesen. Ennélfogva oly benyomást tesz ez az intézményféle a kritikus szemlélőre, mintha ez az államhatárait titkos és óvatos védnöksége alatt állana. Jóformán nincs olyan hete az esztendőnek, hogy a hunhuzok tevékenységéről hirt ne hoznának a napilapok. Ez a tevékenység bizonyos rendszerességet tüntet fel és azt az egyszerű és kitűnő taktikát, hogy egymáskövető aktív megjelenéseik lehetőleg egymástól távolos pontokon történjenek. Ezenformán persze üldözésük ne-

hezebbé válik és a mandzsúriai közbiztonsági berendezkedés mellett jóformán lehetetlenné, amennyiben a rendőrhatalóság a megtörtént rablási eset után kiküldi ugyan segítségét a kárt szenvedett helyre, de ez a segítség többnyire csak a rablás megismétlése ellen passzív védelemre szorítkozik és csak ritkább esetben megy át a hunhuzok energikus üldözésébe az utóbbiak kézrekerítése vagy megsemmisítése céljából.

A hunhuzok emberajlományára jellemző, hogy a legnagyobb százalék közöttük nem notórius gonosztevő, hanem a katonaság soraiból kerül közéjük, a honnan fegyverrel és municióval szökik át. Ilyen átszökések nemcsak egyenként történnek, hanem néha csapatosan. Ebből megérthető az is, hogy a hunhuzok a katonaihoz hasonló belső szervezettel bírnak, szigorú belső fegyelmeknek vannak alávetve, hálózataik többnyire kidolgozott tervrendszer szerint operál, úgy hogy ezeknél az okoknál fogva kifele hatalmat jelent, amely bizonyos mértékben számolni kell az államhatárolmak is, még inkább pedig egyeseknek, akikre esetleg a hálójukat kivetették. Világos így az is, hogy felfegyverkezésük többé-kevésbé a mai hadi felszerelés színvonalán áll.

A hunhuzok operációs módszere főleg két irányban fejeződik ki. Egyik irány a direkt rablások szervezése; amiódon pénzrablás vagy lórablás vagy fegyverrablás céljából rajtaütnek az áldozatokon és ha ez lehetséges, többnyire gyilkolás nélkül, megszerzik a kívánt szükségleteiket. A másik irány értékes egyének elrablásában fejeződik ki, akikért aztán

váltásdíjat követelnek és vesznek, ha a megégyezés célhoz vezet. Az utóbbi módszerét a rablásnak nagyobb előszeretettel üzik, egyrészt, mivel kevesebb veszéllyel jár a végrehajtása rájuk nézve, másrészt pedig kevesebb gyilkosság elkövetését kívánja, végül pedig, és ez talán a legfontosabb, sokkal kiadósabb eredményekhez jutítja őket, mint az első módszer. A tárgyalások folyamata alatt persze kínzásoknak vetik alá a pácienseket, akik aztán kellő előkészítéssel és után »saját elhatározásukból« megírják az intézkedő levelet, vagy aláírják a csekket, mert hiszen ezért az életüket kapják »ajándékba«, vagy gyermeküket kapják vissza. Nemrég például egy helybéli többszörös háztulajdonosnak a fiát rabolták el egy közeli fürdőházban és 20 ezer kínai dollárt követeltek érte. A karvaltottnak összes vagyona nem éri el a milliót, és nyilvánvaló volt, hogy 200.000 dollárt készpénzben nem tud kifizetni. Megindultak a tárgyalások, 20.000 dollár volt az apa első ajánlata. A fiu több panaszos levelére azonban az apai elment 60.000-ig. Itt a sajtó és a publikum elvesztette a tárgyalások fonalát. Ugy látszik a hunhuzok nyomatókos hálálfenyegetésekkel (intézték, hogy a tárgyalások eredménye csak »négy szem« között maradjon. És a legtöbb eset így végződik. Rendesen azt se lehet tudni, hogy hol volt fogva a károsult.

A nagyobb erdőkoncessziók több esetben állandó mérsékelt sarcot fizetnek a hunhuzoknak, hogy ezáltal emezek kellemetlenebb formájú látogatásait maguktól elhárítsák.

Hogy a hunhuzságnak Mandzsúriában milyen csodálatos etikai gyökerei vannak, az megvilágítást nyer abban a tényben, hogy Mandzsúria mai feje, Dzsian-Zo-Lin marsall még 22 évvel ezelőtt, az orosz-japán háború idején hunhuzfőnök volt. A háború alatt a japánok javára tett kitűnő szolgálataiért emezektől tetemes pénzbeli jutalmat kapott és tábornoki méltóságot. Ma pedig ez az ember Mandzsúriának a Bethlen Gábor-alki ennek az országrésznek fellendülést és súlyt adott, és akinek a barátságáért most Tokio és Moszkva egyaránt versenyez.

Az elfogott hunhuzokat a bíróságok legtöbb esetben halálra büntetik, még pedig statáriális ítélet alapján. A halál nem majdnem mindig felakasztás és végrehajtása a legszélesebb nyilvánosság előtt történik. Harbinban két évvel ezelőtt volt a legutolsó hunhuzbüntetés, a midőn három bűnöst akasztottak fel egyszerre. Azóta a hunhuzok újra utól érhetetlenek.

Sánek Sándor.

Önkéntes adományokból református imaház épül a váradi Hevesi-telepen

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagyváradon mai napság négy uralkodó felekezet van: legnagyobb többségben a római katolikus vallásúak vannak, utánuk következnek a zsidók, azután a reformátusok és végül a görögkatolikusok és keletiek. A római katolikusoknak csaknem minden kerületben vannak templomaik, vagy kápolnáik. Ellenben a reformátusoknak csak két templomuk van Váradon, a Teleky-uccai nagytemplom és az Ezredévi Emléktéri templom.

Mivel a külvárosi hívők nagyon megszáraznak a református templomoktól, s még imaházuk sincsenek, a református presbiterium legutóbb tartott ülésén elhatározták, hogy a Hevesi telepen, amely legmesszebb esik a református templomoktól, imaházat létesítenek.

A presbiterium határozatát azonban már megelőzték maguk a hívők, akik a reformátusok körében gyűlést indítottak a Hevesi-telepen felállítandó imaház részére s már eddig is szép összeg gyűlt össze erre a célra. Addig is míg az új imaház felépülhet, vasárnaponként egyik hívő tágas udvarán, a szabad ég alatt tartják meg a vasárnapi istentiszteleteket.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók. A *-gal megjelölt közlemények díjazás alát esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 56 centimes, egybeült 6 lej értékű valuta.

Péntek, szeptember 3.

Kat.: Manszvet pk. — Prot.: Hilda
— Görög: Teokliszt — Izr.: 5686
Elul: 24. — A nap: 5.41—18.47
— Időjárás: Egyelőre még derült
száraz és melegebb idő.

Megszűnik az olasz kamara

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pesti Hírlap római levelezője közli: A legfelsőbb fasiszta tanács, amelyik októberben ülésezik, kimondja az olasz kamara megszüntetését.

Ugyancsak a Pesti Hírlap szerint, emeli a hír valószínűségét Federsoni belügyminiszter azon beszéde, amelyben örömmel jelenti, hogy várakozáson felül jól sikerültek azok a kísérletek, amelyeknek céljuk: az olasz helyi képviselőkben megszüntessék a választási rendszerek visszahatásait.

Jugoszlávia hajlandó a magyar békejobbot elfogadni

BELGRÁD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pravda, a jugoszláv kormány felhivatalosa, Horthy Miklós magyar kormányzónak mohácsi beszédéről a következőket írja: Baráti kéznyújtás, amelyet nem lehet visszautasítani. Jugoszlávia hajlandó a magyarok békejobbát elfogadni, s Magyarországgal a lehető legbarátságosabb viszonyban élni, de tetteket is vár.

Ötezer gazda ünnepelt Mezősámsonon

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mezősámsonon ötezer ünneplő jelenlétében folyt le a gazda nap, melyen Orbán Balázs előadást tartott a cukorrépatermelésről és a tarlószántásról. Előadása után Muzsnay Pál ref. lelkész mondott alkalmi beszédet, majd a gróf Bethlen udvarba vonult az ünneplő közönség. Itt jelen voltak Haller István báró, Aczél Elemér, Szentkirályi Béla, Tövisi Géza, dr. Sárkány Miklós; Sükösd Mihály, Jeney István, Drexler Béla dr. ny. miniszteri tanácsos és számos gazdatiszt.

Orbán Balázs beszéde vezette be az ünnepséget, majd felszólította Sárkány Miklóst, hogy foglalja el az elnöki széket. Ezután Tövisi Géza szólalt fel, aki a mezősegi gazda termelési és értékesítési helyzetével foglalkozott. Határozati javaslatot nyújtott be, hogy a mezősegi gazdák csatlakozzanak az alföldi gazdakör elfoglalt álláspontjához.

Ezután a bizottság megalakítására ke-

rült sor, melybe több mezőgazdát választottak be. Délben közös gazdaebéd volt, délután pedig a háziipari kiállítást tekintették meg. A Bethlen-parkban rendezett népiünnepéssel zárult be a gazdanap.

— A közmunkaügyi miniszterium új vezértitkára ma elfoglalta hivatalát. Bukaresti tudósítónk jelenti: A közmunkaügyi miniszterium új vezértitkára, Nicolau Jonescu Ramniceanu beiktatása ma folyt le.

— Gróf Bethlen György pártelnök h. z. érkezett külföldi utjáról. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke hosszabb külföldi utjáról ma hazatért és átvette a párt ügyeinek intézését.

— A görög gazdasági körök elégedetlenek a görög-jugoszláv gazdasági egyezményről. Belgrádból jelenti: A belgrádi Politika értesítést kapott Athénből, mely szerint athéni gazdasági körök elégedetlenek a görög-jugoszláv egyezményről. Athéni és szaloniki kereskedelmi érdekeltségek kongresszust tartottak, melyen elítélték az egyezmény egyes részeit.

— Goldis kultuszminiszter ma újból átvette a miniszterium vezetését. Bukaresti tudósítónk jelenti: Goldis kultuszminiszter ma visszatért szabadságáról s átvette a miniszterium vezetését, melynek ügykörét távolléte alatt Petrovici miniszter látta el.

— Ábrahám Bernátot az b. dlábra helyezték. Ábrahám Bernátot, az egységes munkáspárt titkárát, akit tíz nappal ezelőtt az egyik munkágyűlésen tartott beszéde miatt letartóztattak, tegnap szabadlábra helyezték.

— Gyilkosság a táncmulatságon. Marosvásárhelyről jelenti: Kegyetlen gyilkosság tartja izgalomban a Marosvásárhely közönségét. A falusiak tegnap ugyanis táncmulatságot rendeztek, melyen részt vett Simon György kufalvi legény is. Simon egy leányt kért fel táncolni, aki előbb azonban kocsarat adott egy legénynek és ezért a keresztszentpálak úgy határoztak, hogy nem viszik többet táncba. Simon ezzel nem sokat törődött és kijelentette, hogy azzal táncol akivel akar. Ez volt a veszte. A táncmulatság után, amikor már hazafelé készülődtek, Simont egy legény elgúncsolta, majd rárohantak és olmos botokkal a sző szoros értelmében agyonverték. A szerencsétlen embert eszméletlenül állapotban szállították be a városi kórházba, ahol még az éjjel meghalt.

— Letartóztatták a Marosvásárhelyi Agrár Bank pénztárosát. Marosvásárhelyről jelenti: Az Agrár Banknál történt betörés ügyében mára szenzációs fordulat történt. Súlyos gyanúkok alapján letartóztatták a bank pénztárosát és egyik főtisztviselőjét. Ma házkutatást tartottak egy pénztáros, mint a főtisztviselő lakásán és olyan nyomra akadtak, mely kétségtelenül a pénztáros bűnösségét bizonyítja.

Világsajtó humora

Bamberger meg akarja házasítani az unokaöccsét és e célból elmegy a házasságközvetítőhöz.

A házasságközvetítő elébe tesz egy albumot férjhezmenni vágyó hölgyek nevével és fotográfiáival.

Amint Bamberger az albumban lapoz egyszerűen csak legnagyobb csodálkozására ott találja a felesége nevét és fotográfiáját is.

Gyorsan hazarohan és felelősségre vonja az asszonyt.

— Nu, ne kiabálj úgy — mondja az asszony az még abból az időből való, amikor te nagyon beteg voltál.

— Aranylakodlom Goldstein Samu brassói magánzó és neje augusztus 31-én ünnepelték meg szűk családi körben házasságuk ötvenedik évfordulóját.

— Újra szenátorválasztás lesz Galacra. Galacból jelenti: A brassói mezőgazdasági kamara csiki és háromszéki tagjai tudvalevőleg a galaci szenátorválasztó kerületbe osztattak be és együtt Grigore Jonescu bukaresti ügyvédet választották meg. A választást azonban megsemmisítették s az új választást szeptember hatodikára tűzték ki. A brassói kamara székely képviselőinek, akik még az első választás utóközléséig sem kapták meg, újra le kell utazniuk Galacra, mert ha nem mennek, tízezer lej pénzbírsággal sújtják őket.

— A Brassói Székely Társaság havi rendszeres összejövetelét f. évi szeptember hó 1-én, este 8 órakor tartja a Fehér Bárány külön termében, melyre a tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

— Korlátozzák a maró szóda forgalmát. Bukaresti tudósítónk jelenti: Az egészségügyi miniszter megtiltotta, hogy a kereskedők egy kilogramnál kisebb mennyiségű marószódát adjanak el. Az eladás külön edényekben eszközölhető. Tilos a marószóda eladása gyermekek részére. A gyárakban a szóda szétosztása és csomagolása csak jól szellőztetett helyeken történhetik.

— Népiünnepély a Szent Anna tónál. Szombaton és vasárnap nagyszabású ünnepségek lesznek a Szent Anna tónál. Szombaton este lampionos kivilágítással cigányzene mellett a közeli és távolabbi vidék fiatalosága táncmulatságot rendez a tóparti turistaházban. Vasárnap délelőtt Andó József tuznádi plebános a tó mellett levő restaurált kápolnában szentmisét mond. Ugyancsak vasárnap délelőtt az Erdélyi Kárpátgyesület székely tagozata tartja a Szent Anna tónál alakuló gyűlését s ez alkalommal dr. Ábrahám csikszeredai ügyvéd tart beszédet. Kíváncsok, hogy e szép ünnepélyre Brassóból is minél többen ránduljanak el a Szent Anna tóhoz. A vendégek elszállásolásáról gondoskodás történt.

— A sepsiszentgyörgyi szimfonikus zenekar hangversenye. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: A szimfonikus zenekar szeptember hetedikén a városháza dísztermében táncestéllyel egybekötött hangversenyt rendez a sepsiszentgyörgyi katonai zenekar javára. A zenekart Clicka kapitány fogja dirigálni. A hangverseny ele a város műértő közönsége nagy érdeklődéssel tekint, mivel a szimfonikus zenekar eddigi hangversenyei valóban művészi teljesítmények voltak.

— Berlinben elfogtak egy többszörös rablógyilkost. Berlinből jelenti: A napokban rejtélyes körülmények között meggyilkolva találták Lamsdorf grófnőt. Erélyes nyomozás után a gyilkost éppen akkor fogták el, mikor egy újabb rablótámadást intézett. A gyilkos huszonöt éves ember, aki töredelmesen beismerte egész bűnsorozatát. Vallomása szerint rablási szándékából eddig nyolc esetben támadt meg asszonyokat és leányokat. Elmondta, hogy a grófnő olyan erősen védekezett, hogy már-már az életét veszélyeztette, ezért lőtte le.

— Mac-Donald leányának sikertelen életmentési kísérlete Londonból jelenti: Miss Stella Mac-Donald a volt angol miniszterelnök 15 éves leányát tegnapelőtt együtt fürdött a tengerben Lissiemouth mellett a szobalányukkal, Phyllis Palmerrel. Egyszerre csak a fiatal szobalány örvénybe került és kötségesen segítségért kezdett kiabálni. Mac-Donald leánya élete kockáztatásával próbálta kimenteni az örvényből a szobalányt, azonban már késő volt, a fiatal szerencsétlen nő a tengerbe veszett.

Figyelje a könyvkiakatokat!

Nemsokára megjelenik!

Panait Istrati: Kyra Kyralina

Francia eredetiből fordította Horvát Henrik. — Bolti ára 130 — lej

A második Reinitz-bűnpör vádlottját beszámíthatónak találták

Leichter Salamon gyilkosai a kassai bíróság előtt

KASSA. (A Brassói Lapok tudósítói.) Mint még emlékeztet, a második kassai Reinitz-bűnpör, melynek vádlottai Matej Sándor és Kollár Ferenc munkások voltak, nem jutott el az ítélethez. Az ügyvésség azzal vádolta a két munkást, hogy Reinitz Jakab felbujtására és közreműködésével 1921. nyarán a bankói erdőségben meggyilkolták és kirabolták Leichter Salamon máramaroszigeti szabómestert. A vád Kollár feljelentésére és Matej első ízben tett beismerő vallomására támaszkodott, a fő tárgyaláson, sőt azt megelőzően is mindkét vádlott visszavonta egymás ellen tett terhelő vallomását és mert a bizonyítást eljárás sem produkált kézzelfogható bizonyítékokat kétségesse vált, fel lehet-e deríteni a két ember fecsegése mögött lappangó titkot.

A fő tárgyaláson Matej különös viselkedést tanúsított, ideges volt, zavart és adta az idejét. A bíróság ezért szükségesnek látta és elrendelte Matej elmeorvosi megfigyelését, a tárgyalás folytatását pedig bizonytalan időre elhalasztotta.

Matej Sándort már másnap átkísérték a törvényszék fogházából a kassai elmeorvóintézetbe, ahol hat héten át megfigyelés alatt tartották. Matejt a közelmúlt napokban szállították vissza a törvényszék fogházába és értesülésünk szerint

az orvosi szakvélemény beszámíthatónak minősítette a Reinitz-bűnpör vádlottját.

A bűnpör tárgyalására valószínűleg az őszi esküdtzéki ciklusban kerül sor.

— Véndiák találkozó Osdán. A háromszékesmegyei Osdola községben szép ünnepélyt rendeztek augusztus 29-én az osdoli származású vendiákok, hogy segítőlappot teremtsenek az ottani tanulmányi számúra. Az ünnepély misével kezdődött, melyet a 74 éves László József nyug. esperes végzett. Azután küldöttség tiszteit Kovács Lajos nyug. tanítónál, aki negyven éven át majdnem valamennyi vendiáknak a tanítója volt. Az esti műsoros ünnepélyen id. Zsögön Árpád erzsébetvárosi nyug. igazgató tanító mondott meleg alkalmi beszédet. Szócs Mihály kézdívasárhegyi tanár érdekes felolvasást tartott. Felcsér Lukács vargasi jegyző pompás humorral diáklányokat adott elő. Ifj. Zsögön Zoltán és Pappné Bálint Margit Zsögön Zoltán csikszeredai képezdei tanár két szép költeményét szavalta nagy hatással. A bezáró beszédben Mátya Ferenc csikszeredai főgimnáziumi tanár szintén az ünnepély jelentőségét méltatta. A műsort még ifj. Zsögön Árpád gyógyszerész művészi hegedűszólója. Székres Veronka kedves éneke. Szász Erzsike és Piroška, Zsögön Etus és Patyó Hajos táncgyűjtése s a három éves Keszey Pityu szereplése egészítették ki. A rendezés mintaszép volt.

— Az orosz gőzös elsüllyedésével százötven ember pusztult el. Moszkvából jelentik: Tegnapi jelentésük a Leningrad melletti tengerszorosban történt Burlinik nevű orosz gőzös elsüllyedését. Legújabb jelentések szerint a gőzös gyors elsüllyedése következtében százötven ember vesztette el életét. A mentőgőzösök 280 személyt helyeztek biztonságra, s nagyon sokan saját erejükből menekültek meg. Az utasok legnagyobb része Kronstadt-i lakos, akik családtagjaikkal a leningrádi vasárnapi kirándulásról tértek vissza. Minthogy a hajó süllyedése alkalomával óriási pánik tört ki a földzeten, lehetetlen volt a hajó minden mentőcsónakjának a vízre bocsátása.

— Félmillió értékű buza asztal égett el Csikban. Csikszeredai tudósítónktól: Tegnapi virradóra félre vert harangok kongására ébredt Csikszatárszeg lakossága. A holdvilág nélküli éjszakába óriási lángnyelvek törtek az ég felé. Szorgalmas székely kispapoknak egész évi gabonatermése állott lángokban. Ebben nem kis része van a hatósági kényszernek. Ugyanis nem engedik a régi gyakorlatot folytatni, hogy ki-ki saját udvarán csépelhesse, s így a falu szélén tömegesen összerakott gabona eyszerre lett a lángok martaléka. A mentésben kitűntek Koródi Dénes bíró, Illés András tanító, Koródi József bírtokos, Hosszu János kereskedő, a csendőrség Toma őrmester vezetésével és a derék szentsimoniák Incze István vezetésével. A kár meghaladja a félmilliót.

— Életunt csendőr. Temesvárról jelentik: Pelics Joan kračoveci lakos, szabadságot csendőr, hazaérkezve, szolgálati fegyverével löbe lötte magát. Szörnyet halt.

— Hétfőn nyílik meg a románai vándorkiállítás. Közöltük annak idején részletesen, hogy a románai kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége vándorkiállítást szervezett, mellyel egyelőre az ország nevezetesebb kereskedelmi és ipari gőc pontjait járják be, majd a külföldre is ki-mennek. Ezt a kiállítást — bukaresti tudósítónk jelentése szerint — e hó hétfőjén nyitják meg ünnepélyes keretek közt Galacban.

— Temesváron szigorú rendszabályokat léptettek életbe. A veszélyesség terjedése ellen Temesvárról jelentik: Az utóbbi napokban a városból hét egyént küldtek föl a kolozsvári Pasteur-intézetbe, akiket megállapítás szerint veszélyes ebek maradtak meg. A tanács a legszigorúbb intézkedéseket léptette életbe. A rendelet értelmében még azokat a kutyákat is elfogják, amelyeknek van ugyan szájkosaruk, de nincsenek pórázon vezetve.

— Bővizű gyógyforrásra akadnak Temesmegyében. Temesvárról jelentik: A bánsági kalacsai fürdő közelében Mercyfalva vasúti állomása mellett új gyógyforrásokat fedeztek föl. Megállapították, hogy Feger Oszkár kastélya előtti nagy uripark alatt szintén bőszéges vasas tartalmú források vannak. Legközelebb megkezdik a furásokat, s ha megfelelő összegeket össze tudnak hozni, a fürdőtelep felállítását a jövő nyárra tervezik. A nagy park miatt ez a terep különösen alkalmas. Temesvártól vonattal csak fél órányira van, s így ez a klimatikus gyógyfürdő kellemes és egészséges kirándulásihelynek ígérkezik.

— A fogarasi polgári iskola igazgatójának bucsuja. Megható keretek között vett bucsút a fogarasi társadalom Czirják Hermin polg. isk. igazgatójától a kolozsvári református leányközépiskolához történt meghívására alkalmából. Czirják Hermin 29 évvel ezelőtt került Fogarasra az állami polgári leányiskolához, ahol a rendíthetetlen kötelességérzet és jó fegyelmezés mintaképe volt. Tanítványai szerették és vele együtt megbecsülték tárgyait is. Sok igen jó számtanista kerül a fogarasi polgári iskolából magasabb tanfolyamokra, kik más iskolák növendékeivel szemben a számtanban és rokon tárgyakban vezetnek. Kiváló erélye és szervezőképessége a megrázkódtatásból idején nagy értékűnek bizonyult. Az imperiumváltás már igazgatói állásban találja és mint ilyen lesz a hajléktalanná vált tanítványok befogadásul megszervezett református polgári iskola igazgatója. Most tűn csak ki, hogy mily odaadás és a nemesebb célért megpróbáltatások és megpróbáltatások elviselésére képes heurizmus lakozik benne. Kelemes az iskolai ünnepélyeken és a közszerepléseken a szó és forma mesterének bizonyult. Évmegnyitó és bezáró beszédei értékes kulturtörténeti adatként tükörképül szolgálhatnak a megpróbáltatások időse nevelői feladatainak. A kolozsvári leányközépiskola a most épülő új hajlékban váró bevonulás pillanatában benne kétségkívül értékes vezéregyeniséget nyer, míg Fogarasról könnyőzőn kíséri új állomáshelyére. Tegnapi a szász nők dalkara, ma a magyar tanítványok bucsúztatták szép szerenáddal.

— Szombaton is lesz tőzsdenap Budapesten. Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti tőzsdei tanács igazgatóbizottsági ülésén elhatározták, hogy a tőzsde hivatalos ideje ezentúl déli egynegyed 12 órától 1 óráig lesz. Ezenkívül szombaton is rendes tőzsdenapot vezetnek be.

— Értésítés. A brassói magyar dalárda női és férfi kara szeptember 2-án csütörtökön este 8 órakor tartja a nyári szünet után első próbáját. Miután az évi programmal kapcsolatosan fontos megbeszélések lesznek, kérjük minden egyes dalos pontos megjelenését. Az előkészítés.

— A brassói műkedvelők előadása. Nagy az érdeklődés a brassói műkedvelők 4-iki színielőadása s az azt követő táncestély iránt. A színielőadásban a brassói műkedvelők legjobbjai vesznek részt, míg a zenét elsőrangú jazz-band fogja előadni. Az előadás 8 órakor kezdődik úgy, hogy a tánc már 10 órakor kezdetét vehesse.

— Hamis dollárcsekkel akarta megkárosítani hitevezőt. Bécsi tudósítónk táviratozza. Hermán Herzmán Tivadar a budapesti rendőrség megkeresésére Bécsben csalás miatt tartóztatott. A könnyelmű fiatalember, akinek apja dúsgazdag bankár és gabonabizományos, költelező életmódjával a vagyon egy részét elherdálta. Legutóbb egy frankfurti biztosító ügynöke lett, s báró Kernfeld Pállal nagyobb biztosítási üzletet kötött, akitől felvett ezer dollár előlegét. Mivel később az előleggel elszámolni nem tudott Newyorkra szóló hamis dollárcsekket adott át az intézetnek. A család kiderült, mire a károsult biztosító megtette ellene a feljelentést. Herzmán Tivadar mikor érezte, hogy bajba kerül, Budapestre eltűnt s Bécsbe szökött, ahol aztán tegnap tartóztatották. Amint értesülünk, mivel Herzmán családja rendezte a differenciákat, a tartóztatott fiatal embert a rendőrség hamarosan szabadon bocsátja.

— Tuték Gyula képzőművész. Tutsek Gyula mérnök, szakiskolai tanár, a kiváló festőművész újabban festett képeiből szeptember 1-től szeptember 12-ig a Klingsor műtermében kiállítást rendez.

(*) A cluj-kolozsvári római kath. egyházi zenekolában az 1926—27. évi beiratások f. évi szeptember hó 1-én vételek kezdetüket. A zenekolának nyilvánossági joga van. Tantárgyak: orgona, ének, zongora, hegedű és zenetudományi tantárgyak. Felvilágosításul készséggel szolgál az igazgatóság (Piata Unirii 14. szám).

— Sertésvész dühöng Temesmegyében. Temesvárról jelentik: Temesvármegyében a sertésvész nagyon terjed, s emiatt az egész megye zár alatt áll. Hír szerint Gyarmata, Buziás, Kóvóres, Szentgyörgy Újbesenyő és Zombolya egész környékén hullnak a sertések. A disznóhus ára nagyon lement, de mert Bécsben még mindig jó nyaca van az idevaló sertésnek, a hus kilója 28 és 32 lej között tartja magát.

(*) A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a »Derby« cipőgyár r. t. fiókjának vezetésétől barátságos uton megváltam. Nem mulaszthatom el a n. é. közönségnek hálás köszönetet nyilvánítni annyi éveken át tartó megtisztelő pártfogásukért, egyben b. figyelemüket felhívni, hogy helyben Kolostor utca 34. szám alatt »Elite« cipőáruház néven új üzletet nyitottam. Kérem eddigi megtisztelő bizalmukat új üzletemre is átruházni, azon reménnyel, hogy mint eddig, ezután még nagyobb tevékenységgel fogom a n. é. közönség igényeit kielégíteni. A n. é. közönségnek mindenkor kész szolgálatára Mihály A. a »Derby« cipőgyár volt vezetője.

(*) Értésítem hűtestvéreimet, hogy roshasonótól kezdve az árvaház-uccai tanácsteremben állandóan szefárd istentisztelet lesz. Résztvevők felvilágosítást nyerhetnek Segelstein Mórnál, Fekete-ucca 8 szám alatt.

»LIBRARIUS« KÖNYVKERESKEDELMI VÁLLALAT

A REGÉNY MESTEREI

A VILÁGIRODALOM LEGJOBB ÉS
LEGJABB REGÉNYEINEK GYŰJ-
TEMÉNYE, A LEGJOBB KIVITEL-
BEN ÉS LEGOLCSÓBB ÁRAKON

EDDIG MEGJELENTÉK:

Biró Lajos: Házasság
fűzve 110, kötve 240 lej

Biró Lajos: Toinette
fűzve 160, kötve 250 lej

Claude Farrère: A titkársasszony
fűzve 145, kötve 230 lej

Kellermann: Schellenberg Testvérek
fűzve 190, kötve 290 lej

Jacques Lombard: Ejjeli vallomás
fűzve 140, kötve 220 lej

Maughams: A színes fátöl
fűzve 190, kötve 280 lej

Mauriac: A szerelem sivatagja
fűzve 145, kötve 230 lej

Phillips: A robbanó por
fűzve 190, kötve 280 lej

Rabindranath Tagore: Gora
fűzve 260, kötve 350 lej

Wassermann: Faber
(Az elveszett évek)
fűzve 190, kötve 280 lej

Wassermann: Laudin és családja
fűzve 190, kötve 290 lej

H. G. Wells: Az Istenek eledele
fűzve 190, kötve 280 lej

H. G. Wells: Tono Bungay
fűzve 325, kötve 415 lej

A költői példányok rendkívül izléses,
eredeti kiállítású, valódi angol egész
vászonkötésben, bármely könyvgyűj-
temény vagy könyvtár értékes díszül szol-
gálhatnak. — Ezek a regények
nem hiányozhatnak egyetlen könyvtárból
vagy könyvgyűjteményből sem, mert

A REGÉNY MESTEREI

csak elsőrangú regényeket
közül, izléses kiállításban,
olcsó áron s azokat min-
denkinek el kell olvasnia.

Kaphatók minden jobb
könyvkereskedésben.
POSTÁN az összeg elő-
zetes beküldése ellenében
postamentesen ajánlva
szállítja a

BRASSÓI LAPOK
Könyvosztálya, Brassó

SPORT

Jugoszláviai futballeredmények

(Zágráb.) Kétnapos körmérkőzés. Szom-
baton: HASK—Croatia 4:2. Derby—Concor-
dia 6:2. Nagy meglepetés! A Derby II. osz-
tályú csapat. Vasárnap: HASK—Derby 4:0
(2:0) A tartalékos HASK is könnyen győz.
Koncordia—Croatia 1:1 (1:0).

(Szabotica.) Hakoah—Postás 7:7 (2:2).
Sloga—Konbar 2:0 (1:0).

(Novisad.) Olimpiai alapmérkőzések.
Makkabea—Vasutas 3:2 (1:1). Radniczky—
N. Postás 12:5 (5:0). Voyvodina—NATEC 6:2
(5:2).

(Nagybecskerek.) Olimpiai alapmérkőzések.
Schwabische—Radniczky 4:3 (3:0). ZsAK—
Kadimah 1:1 (1:0). Borac—Obilic 2:1 (1:1).
Nagy meglepetés az I. osztályú Obilic vere-
sége a II. osztályú Boractól.

(Sombor.) Sombori TK—Stanisics AC
5:1 (3:0).

(Kula.) Kulai SC—Sombori SC 6:2 (2:1).
Meglepetés! Kulai térszámvetésével tartot-
ták ott az I. osztályban, míg a Sombori
SC a kerület egyik vezető csapata.

Csehországi eredmények

Prága. Szombat: DFC—AFK Pardubice
4:0. Slavia—Nuselsky 4:3. Vrsovice—Cechie
VIII 3:0. Liben—Meteor VIII. 1:1. Viktoria
—Slavoj Z. 5:0. Vasárnap: Viktoria Z.—
Nuselsky 4:1. Cechosloven—Olympia VII.
6:2.

Karlsbad. DFC—Karlsbader FK 6:1.

Pozsony.

CsAF zsidó válogatott—CsAF MLSZ vá-
logatott 2:2 (1:0). Biró Brül" Emő. Az első
félidőben a zsidó csapat van fölényben és
a fölény eredményeként Löwi vezetéshez
juttatja csapatát. A második félidőben a
magyar csapat a be nem vált játékosokat
kicséréli és sikerül Müller és Mayer gójai
révén kiegyenlíteni, sőt a vezetést is meg-
szerezni, az utolsó percekben Löwi ismét
góllal juttatja a zsidó csapatot s ezzel dön-
tellenő teszi a mérkőzést. A második fél-
idő 33. percében Löwi összeverekedett a
határőrrel s annak ellenére, hogy a föl-
dön hemperegve a legbotrányosabb vereke-
dés fejlődött ki, a bíró megsemmisítette
ki a megfelelőkézett játékost.

Bécsi futballeredmények

Wacker—WSC 5:1 (2:1). Biró: Müller.
4000 néző. A Wacker góljait Schrötter (2).
Höss. Brinek (tizenegyes) és Crappán. a
WSC-ét Mardörfl lölték.

Briegleb—Admira 2:0 (1:0). Biró Göbl
4000 néző. Az Admira multikori jó játékára
nem lehetett ráismerni. Góllövők Palkó és
Vecera.

Rudolfshügel—WAC 2:1 (1:0). — Biró:
Braun. 11.000 néző. Óriási meglepetés. A
WAC lélek nélkül játszott. Góllövők Gott-
vald (2). Schneider.

Slovan—Rapid 4:3 (2:0). Biró Zvicker.
10.000 néző. Óriási közdelem után némi sze-
rencsével győz a Slovan a szokott közepes
lendülettel játszó Rapid ellen. Góllövők Ste-
pan (2). Zbarszky és Burek (Slovan). Kir-
bez. Uriofil. Hanel (Rapid).

Simmering—Amateur 2:1 (0:1). Biró:
Plhak. 11.000 néző. A Simmeringnek egy-
folytában ez a 21-ik mérkőzése, amiből 20-
at megnyert. Az Amateur rangját legutoljára
gült Konráddal, akinek helyettese Sinder-
lar még rosszu, is játszott. Az Amateurt bar-
szerecsene üldözték, több kapufát lött. Gó-
llövők Sesta (Simmering) és Cutti (Ama-
teur).

Kriketter—Vienna 5:1 (1:1). Biró Kauf-
mann. Barátságos mérkőzés. Az amatőr
Kriketterek macska-egérharcot játszottak a
Viennával, amely végül fejvesztve durvulni

kezdt s az ellenfél egy játékosának a lábá-
tört. Góllövők: Dvinger (öngól). Ferstl (2).
Schwartzter Rosell (Kriketter) és Hojer (Vi-
enna).

(Zürich) Young Fellows—S. C. Bülbas
2:1 (1:1).

(Nürnberg) A. S. V.—Union Zirkow 3:1.

Angol ligabajnokság

London.

Arsenal—Derby County 2:1. Birmingham
—Blackburn Rovers 3:1. Burnley—Cardiff
City 4:3. Burry—Huddersfield Town 2:2.
Bolton Wand.—Loods Un. 5:2. Liverpool—
Manchester Un. 4:2. Newcastle Un.—Aston
Villa 4:0. Everton—Tottenham 3:2. Wed-
nesday—Sheffiel 2:1. WeUndst Bromwich
—Sunderland 3:0. West Ham Un.—Leices-
ter City 3:3.

(x) A C. A. B. kétnapos vendégjátéka
Brassóban. Az utolsó évek alatt a bukare-
sti csapatok hatalmas lendülettel törték elő-
re úgy, hogy a Juventus már az országos
döntőmérkőzésig küzdötte fel magát. A bu-
karesti csapatokat jellemző gyorsaság me-
lett a gyakori nemzetközi mérkőzések jár-
ultak hozzá ezen gyors fejlődéshez. A Bra-
sovia az MTE-vel karöltve szombat és va-
sárnapra a bukaresti atlétikai klub csapa-
tát, a C. A. B.-ot amely a leggyorsabb csa-
pata Bukarestnek és amely ez évben kom-
oly jelöltje a bukaresti kerületi bajnok-
ságnak, hívta meg vendégül. Erdélyi játéko-
sok közül a nagyváradi Török és kintő játé-
kosok. Török szerepel a csapatban. Szom-
baton délután az MTE, vasárnap délután a
Brasovia ellenfele lesz a C. A. B.

(x) Budapest folyamibajnoksága. Buda-
pestről jelentik: Tegnap tartották meg Bu-
dapest folyamibajnokságát és ötvennyolc in-
duló közül negyvenketen végiguszták a
távozt. Első Magyarországi 1926. évi hossz-
távuszbajnoka Hollóssy Olivér (UTE) 1
óra 04 p. 09 mp. alatt lett. Második Pahók
István (MTK) 1 óra 05.29 mp. harmadik Sza-
bó István (MTK) 1 óra 08.55 mp. A hölgy-
usztásban első Keresztúri Kamilla (FTC) 1
óra 14.57 mp. második Raichel Nóra 1 óra
15.36 mp. harmadik Be'háry Bimbi (MUE)
1 óra 15.41 mp.

Kereskedelmi végzett
némi gyakorlattal bíró hivatalnok (nő)

gép- és gyorsíró,

román nyelvismerettel azonnal fel-
vétetik. Ajánlatok „2327” sz. alatt
— a kiadóhivatalba kéretnek. —

Bármilyen zeneművet

gyorsan és pontosan kaphat meg
az ország legnagyobb zenemű-
szaküzletében MORAVEITZ ze-
neműkereskedésében Timișoarán

J E G Y Z É K I N G Y E N !

»FARMODONT«
FOGKRÉM

Kávéházban, étteremben és minde-
nyütt, ahova magyarok járnak, kö-
vetelje a „BRASSÓI LAPOK”-at,
Románia leghíresebb magyar
napilapját.

Szállodák, intézetek, kórházak b. figyelmébe!

A Mythos mosószappan nemcsak a háztartásokban eredményez 70%-os
idő-, munka-, fa-, és pénzmegtakarítást, hanem ez a kiváló tulajdon-
sága még fokozottabb mértékben érvényesül a tömeges mosásoknál: szál-
lodák, intézetek, kórházak, stb.-nél. Ezen felül kiváló fertőtlenítő hatása van és ezen
tulajdonságánál fogva alkalmas járványok megakadályozására. (A Bukaresti Tud.
Egyetem Ipari-vegyészeti Intézetének 365/1922 sz. szakvéleménye) A Mythos-szap-
pan kitűnő tulajdonságait igazolja a következő szakvélemény is:

239—1924 sz. „A nekünk Mythos-szappan néven bemutatott készítmény összetétele és hatása
tekintetében minden káros alkatrésztl mentes, jó mosószer. A piszkos fehérneműn, kórházi ágyneműn,
szereőknek flúriszes ruháin eszközölt próbamosások a legjobb eredménnyel jártak, könnyen és gyorsan történtek.

Az Erdélyi Gyáripárosok Szövetségének vegy. laboratoriuma Brassó. Dr. Türk s. k.

MYTHOS

Kapható fűszerüzletekben. 5 kg-os próbacsomagot 165 Lei utánvétellel bárhová szállítunk
SZAPPANGYÁR RESZV-TARS. BRASOV, POROND-UTCA 19 SZ. — TELEFON 432.

KÖZGAZDASÁG

A lakásprobléma megoldása a külföldön és nálunk

A kérdés megoldásának tengelye a tőke

BRASSO (A Brassói Lapok tudósítójától) A lakáskérdés problémája megint felszínre kerül. Ez a kérdés a háború óta valóban állandó jellegű fájdalmas aktualitású probléma. Azonban nálunk ez a kérdés is a többi közgazdasági problémává együtt csak az égetően sürgős pillanatban kerül megvitatásra, a lakbérleti szerződéseket meghosszabbító törvény lejártának küszöbén, vagy pedig az új törvény kidolgozása előtt.

Az eddigi megoldási módok, melyek a bérletek kényszerű meghosszabbításában merültek ki, teljességgel nem vitték előbbre a problémát, sőt a megoldás kitolásával a válságot még súlyosabbá tették. Így módon az évek telnek, a meghosszabbított szerződések továbbra is nyitva hagyják a problémát, azonban egyetlen egy lépés sem történik a lakásválság megoldására.

A városokban mutatkozó lakásínség nemcsak Romániában megoldatlan probléma. Azok az okok, melyek a lakások számának lepadásához vezettek, ugyanazok voltak Európában mindenütt, mint nálunk. Mindenütt olyan formában jelentkezett a lakás-hiány. A háború kitörésével megszűnt építkezések, a háború befejezését követő gazdasági válságok, az építkezésekbe befektethető óriási tőkehiányok, a többi vállalatokhoz képest a jövedelmezőség elmaradása, a bérloknek nyújtott kivételes előnyök voltak az előidéző okai a lakásválságnak. Ugyanekkor azonban a városok népessége szüntelenül gyarapodott. Itt csak a menekültek nagy tömegeire mutatunk rá, melyek saját háztartásuk összeomlása után a nagy városi központokban kerestek lehetőséget arra, hogy megélhessenek.

A lakásválságot minden európai országban le kellett küzdeni. Hogy e tekintetben nyugaton mi történt, azt a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak egyik legújabbán megjelent munkája tárja fel. A bérloknek természetesen mindenütt megadták a szükséges kedvezményt. Átértették azonban azt is, hogy

ez nem megoldás s hogy a szerződések megújítása által nyert időközben minden áron fel kellett használni arra, hogy a probléma reális megoldását az építkezések támogatásával és gyorsításával előmozdítsák. Ez a szerep az államra és községekre várt. A hivatalos körök társultak a magánkezdeményezéssel. Törvénytámogatást, széleskörű, olcsó hitelek adtak, melyek évek alatt törlesztendő. Így építő szövetkezetek alakultak, melyek tisztviselők, munkások, állami szolgálattevők részére hivatalos hitel segítségével építettek. Így jártak el Franciaországban, Angliában, Belgiumban, Németországban, Csehszlovákiában és Ausztriában. Még olyan államok is, melyeknek pénzügye zűlésebb mint Romániáé, megértették, hogy áldozatokat kell hozniuk, hogy ezt a nagyjelentőségű szociális jellegű gazdasági problémát megoldják. Így Berlin város tanácsa csak a napokban szavazott meg egy 25 millió arany márkás új alapot, mely egy és egy negyed milliárd lejnek felel meg, hogy ezzel a kis családok házak építését előmozdítsák.

Mi történt nálunk a háborútól kezdve e hét év alatt? Semmi, ami pozitív jellegűnek lehetne mondani. Vezető körünk megelégedett azzal, ha a problémát elhárították, amint elhalasztanak minden kényes kérdést, ami megoldásra vár. Az új lejáratú idő itt lesz a jövő tavasszal, mikor lejár a szerződések érvényét meghosszabbító törvény. Ez a határidő ugyanabban az állapotban talál bennünket, mint amiképpen két évvel, öt, sőt hét évvel ezelőtt voltunk. Pedig most már a probléma megoldása könnyebb. Nem kell mást tenni, mint használni huzni azokból a kérésekből, melyek nyugaton végeztek e téren. A helyzet tiszta átértése, kezdeményező erő meg tudná találni a probléma megoldásához szükséges tőkét és fizető módokat.

Itt a tizenkettő óra, ennek a problémának a megoldásához most már komolyan hozzá kell fogni.

abban az esetben fogad el, ha a felek az érme kiveréséhez szükséges aranyat maguk szolgáltatják be. A pénzverő magánosok céljaira eddig 7000 darab százshillinges aranyat verelelt ki.

(—) **Pengőjelzésű koronabankjegyek.** Budapestről jelentik: A napokban hozták forgalomba a pengőfelülbélyegzéssel ellátott bankjegyek egy részét. A felülbélyegzésnek kizárólag az a célja, hogy a közönség a hátralévő négy hónap alatt megszokja az új számítás. Eppen ezért a Nemzeti Bank nem vonja be a bankjegyeket és csak a nála levő készleteket látja el az új jelzéssel. A felülbélyegzés folytán semmiféle értékkülömbözés nem támad a bankjegyek közt és a pengőjegyekre való átcserélésnél is azonos elbírálás alá vonják a felülbélyegzett és a jelzés nélküli bankjegyeket. A közönség helyesen fogta fel ezt az intenciót és a kibocsátás első napján semmiféle zavar vagy félreértés nem merült fel.

(—) **Folytak az új vámtarifa munkálatai.** Bukaresti tudósítónk jelentése szerint a legfelső vámbizottság naponta dolgozik az új behozatali vámtarifa vámtételeinek és az új névjegyzék megállapításán. Munkálatai során augusztus 31-én és szeptember 1. és 2. napján a leámiai iparcikkek lefolyatásával befejezik az üvegiparcikkek csoportját. Szeptember 3-án a petroleumtermékek, aszfalt és szurokfélék cikkek behozatali vámtarifáját tárgyalják. A pénzügyminiszter felhívta az országos ipar és kereskedelmi kamarai szövetség figyelmét arra a tényre, hogy a vámbizottság tárgyalásáról a kereskedelem képviselői állandóan hiányoznak. Semmi szín alatt sem kerülhet újból megvitatásra azoknak a cikkeknek a vámtarifája, melyeket már egyszer megállapítottak. Szeptember 6. 7. és 8. napján a faipari termékek kerülnek megvitatásra, majd a gabona, főzelékfélék, virágok, növények, gyártmányok, növényi olajok, szesz, sör, élesztő, cukorka csokoládé, piskóta, konzervek. Szeptember 13. 14. és 15-én tárgyalják a papír és kaucsukipari cikkeket, 17-21-én a textilipar, 25-30-án a vegyi iparcikkeit.

A vén diák

Írta: Kosáryné Réz Lola (72)

— Kicsi asszony — mondta Garabonciás — ne haragudj... En csak jó akartam. Nem gondoltam hogy azok után amiket nekem mondtál, majd kelle a diák? Te behárogok a pénz és többet fogok álmód sz tudom de én mindentde szörnyeséget találok gondolni és szerencsétlenül leszek téged.

— In ná, ugyis szerencsétlen vagyok. Józsai bácsi — felelte az asszony. — Hiszen ugyis eméssz... És mert olyan jó vagy, gondoltam, talán ha megkérlek, mondd egyszer nekem is... Nem bírom ki, hogy senki se szeressen, pedig rut dolog tőlem, tudom, mert ott vannak a gyerekek. De látod, Gedeon nem szeret engem, pedig ő az apjuk. Hát ha ők sem fognak szeretni... Nagyon szerencsétlen vagyok. Józsai bácsi. Senki sem szeret engem.

A vén diák hirtelen így szólt:

— Hát, ha akarod, megmondom neked... szeretlek...

Magához ölelte az asszonyt s össze-vissza borzolta a haját.

— Vén bolond vagyok. — sutlotta. — Nagyon szeretlek.

Aztán éppen olyan hirtelen, el is eresztette és elfordult. Az asszony ijedten, szédelten szólt:

— Józsai bácsi!

— Látod. — mondta a vén diák.

Ugy-e megijedtél? Hallgass! Hallgass! Erről nekem ne szólj, magadnak se szólj. Ez nem volt igaz. Ezt csak képzelted, álmód-tad, mint azokat az ostobaságokat.

Malvinka eltakarta az arcát.

— Ide hallgass. — mondta a vén diák.

— Most majd én beszélek neked az én álmaimról. Azt álmodom, hogy elviszlek innen magammal, ebből a vén házból, a tenger mellé.

— A gyerekekkel együtt? — kérdezte Malvinka.

— A gyerekekkel együtt. — hagyta rá Garabonciás.

— Milyen nagy zerűen utaznánk! — mondta Malvinka.

— Igen, a gyerekek minden állomáson kidugják a fejüket az ablakon és senki sem mehet beülni hozzáuk. Szerződtemnek egy tisztaságos svájci nuose-ot... Vagy az öreg dadát is megzöktessük? Jól van, azt sem bánom. Aztán megállapodnánk valahol, valami szép helyen. Nizza tájában nem egészen bent, a sok ember között. És énnekem boldogan. Miért sóhajtottál?

Malvinka halkán mondta:

— A gyerekek után szomorodna Gedeon.

Garabonciás elfordította a fejét, de az asszony rábeszélően szólt:

— Nem vihetnének el őt is? Meglátod, nem lenne olyan haragos másból. És elmenne Velencébe is, azt nagyon szeretném látni.

— És hogyan rendezkednénk el a szülőben, kicsi asszony?

Malvinka kicsit gondolkodott.

— Legjobb lenne. — szót vőgre. — ha ti Gedeonnal egy szobában aludnatok, én pedig a gyerekekkel a másikban.

— Jól van kicsi asszony. — mondta a vén diák szomorúan. — Látom, hogy egyikünket sem szeretsz.

— Dehogy nem. Józsai bácsi! A dadát az tán olcsóbban el lehetne helyezni valahová. Csak az a baj, hogy én gondolnám szeretnők, éjjelre pedig úgy sem hagyhatom a dadára a gyerekeket, mert nagyon mélyen alszik.

— Ugy gondoltod, kicsi asszony. — kérdezte Garabonciás. — hogy én velük maradjak és vigyázok rájuk, míg te a Gedeonnal gondoláztal?

— Nem mindig te maradnál otthon. — mondta Malvinka. — Felváltva maradnátok.

— És, kicsi asszony, ha engem a Gedeon, mikor hazajövünk ketten a gondolatásból, nagyon zúrna a zsebbevaló bicskájával?

Malvinka sirvafakadt.

— Most mit sírsz?

— Mert semmi szép se lehet a világon. A vén diák nagyot sóhajtott. Leszűgeztette a fejét.

— Most ha innen elmegyek. — kezdte egészen más hangon. — még szomorúbb lesz az életem egyedül, mint amilyen volt mostanáig.

(Folytatjuk.)

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, szeptember 1

A világpénz: Kisebb árfolyamhulámzás váltakozó irányzat mellett.

A helyi piacton: A forgalom elég élénk, a valutavizonylatok jórészt változatlanok, irányzat lanyhuló. Dénben: egy svájci frank 38.95 lej, egy dollár 201 és fél lej, egy orosz lira 6.75 lej, egy német márka 49.10 lej, egy angol font 977 lej, egy francia frank 6.12 lej, egy cseh korona 5.94 lej, egy osztrák shilling 27.60 lej.

Zürich: Devizák (zárlatban a tegnapi zárattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.30 (—5), egy dollár 5.18 (—egynelc), egy angol font 25.14 és egy negyed, száz francia frank 15.25 (+10), száz olasz lira 16.97 és fél (+12 és fél), száz cseh korona 15.35, száz dinár 9.10 (—2 és fél), tízezer magyar korona 0.7250, tízezer osztrák korona 0.7320.

Budapesti értéktőzsde: Kedden, valamivel gyengébb irányzat. Zárati árfolyamok ezresben: Magyar Hitel 331, Osztrák Hitel 147, Salgó 530, Rima 158, Déli vasút 148, Almasut 368, Ganz-Danubius 1505, Kőszén 3910, Papiripar 26, Nasici 1425, Szlavónia 42, Földhitelbank 175, Viktória malom 30, Kereskedelmi Hitelbank 13, Pesti Magyar Kereskedelmi 1105, Urikányi 1325, Láng 104, Lipták 23, Schlick 73, Brassói 430, Zabolai 28, Cukoripar 1700, Klotild 17 és fél, Orosz Bank 23 és fél, Angol-Magyar 38 és fél, Leszámitoló 67, Magyar-Cseh 11 és fél, Nova 313, Kronberger 1.2, Csáky 7, Izzó 920, Magnezit 985, Viktória butor 1.5, Ofa 560, Malomsoky 5, Pest iHaza 1900.

(—) Keresik az aranyshillinget Ausztriában rövidesen igen nagy népszerűsége tetek szert az új shillingek. Az új és hosszú éveken át nem látott fizetőeszközt, elsősorban elajándékozás céljából keresik az emberek. A bécsi pénzverőhivatal teljesítőképessége nem áll arányban ezzel a nagy kereslettel, úgy, hogy rendeléseket a hivatal csak

A Csikszeredai Kereskedői
Kör elnöksége fájdalommal
tudatja

Vákár Lajos

szeretett alelnökének elhunytát. Temetése augusztus hó 31-én délután 4 órakor lesz.

Nyugodjék békében!

Csikszereda, 1926. aug. 29.

AUTÓHŰTŐKET:

Ujakat és javításokat a Viktoria hűtő gyár készít: Ugyanott: 1-1 drb.: Prestó, Protos, Puch és kis Fiat, használt hűtők eladók. 1 drb. zart-autó karosszéria jókarban, jutányos áron eladó. Cim: Viktoria hűtőgyár Brassó, Katona-kórház-u. 2. 2334

A legfelsőbb közegészségügyi tanács
által engedélyezett „BREAUI“

keserűvíz

50-60%-al olcsóbb a külföldi hasonló hatású vizeknél. — Kapható minden gyógy- és fűszerüzletben üvegenként 30 lejért. — Brassói képviselő:

E. O. & L. THEIL, BRAȘOV. 2251

17076—1926.

Hirdetmény

Tekintettel az éjjeli órák alatt a mezőgazdákknak gyakori lopások által okozott nagy károkat, ily lopások meggátítása céljából elrendeltetik, hogy Brassó város területén a mező utakat f. é. augusztus 25-étől november hó 1-éig este 9 órától reggel 5 óráig sem szekerekkel, sem gyalog bejárni nem szabad.

Ez ellen vétők megbüntettetnek, mint akik mező kibágást követtek el.

Brassó, 1926 augusztus 24-én.

8783

A polgármesteri hivatal.

Pályázat

Az iliai—marosillyei egy tanerős róm. kath. elemi népiskolájánál megüresedett k. tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalom: három szobás lakás nyári konyhával, zöldséges kerttel és szükséges melléképületekkel; az egyházi főhatóság által megállapított készpénzfizetés a hitközség pénztárából és státusi segélyből. Kötelessége: Egy tanerős iskola összes osztályának vezetése, kántori teendők végzése és énekkar vezetése.

Pályázhatnak orgonázni tudó nőtanítók is. Pályázati határidő: szeptember hó 12.

Illa—Marosillye, 1926 aug. 30.

8027

Egyháztanács-iskolaszék.

Motorkerékpár eladó

teljesen jókarban levő üzemképes 12 HP.
Harley Davidson gyártmány
OPREA, Brassó, Kapu-utca 33 sz.
I. emelet. 7471

Boroshordók

500 drb. 50-től 900 literig,

2 borpumpa

és más pinceberendezés eladó
Fleischer György, Katalin-u 11
2173

Borárusítás

(fajborok is)

hordónként és literenként, leszállított
árakkal, esküvőkre stb., vidékre is.

özv. Rothenbacher Györgyné

Brassó, Hosszu-u. 54. 8737

Normális nyomtávu teljesen üzemképes

lokomotív

ipartelepeknek kiválóan alkalmas
vasuti kocsik tolatására eladó.

Felvilágosítást nyújt az

ERDÉLYI NYILVÁNOS RAKTÁR R.-T.

Brassó, Vasut-utca 45. 2227

8751

Keresünk egy 28—36 collos

GATTERT,

illetőleg esetleg becserélni óhajtnak saját 18 collos
gatterlinket egy olyannal. — Ajánlatokat kér a
Szövetkezetibank R.-T. Erzsébetváros.

ARGUS

liszt és termény ügynökség
Rosenbaum & Comp.

Brassó, Hosszu-utca 21.
Telefon szám 218.

Villanyszerelőt,

ki a házi szerelésben teljesen jártas, felvesz
azonnali belépésre FISCHER OITO mérnök
Brassó, Tehénpiac 4.

180 lejért 1/4 évig
van mit olvasson

ha megrendeli a

„DETEKTIV SOROZAT“

eddig megjelent 14 számát:

1. sz. Gaboriau : A 113-as számú percesmó
2. sz. Gaboriau : Egy nagyszálló szőlképes
- 3-4. sz. A földalatti város (kettős szám ára 25 lej)
5. sz. Ernst Woon : A kísértettanya
6. sz. Maurice Leblanc : Az olajlámpás
7. sz. Schätzel-Parasini : A mediciek tóra
8. sz. Jajkálítás a felvilágítól (Francia bűnügyi regény)
9. sz. Egy álarcos ház rejtelmei
10. sz. Elvestad : Nyomok a hóban (Bűnügyi regény)
11. sz. Otto von Gettberg : A fehér kastély
12. sz. G. H. Bull : A titokzatos villa
13. sz. W. Wynkin : Az apódi
14. sz. Richard Sandford : Amly az álarc lebuli

A 14. szám együtt 180. utánvételt 190 lej.

Példányonkénti ár 15 lej.

Brassói Lapok
Könyvosztálya.

APRÓ HIRDETÉSEI

Egy szó ára: 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Állást keresőknek 25%o engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60 lej.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előfizetendők. — Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézküldésekre válaszolunk.

Nagyobb mennyiségű téli vágásu, perzselt bőrű, elsőrendű szőtt szalona eladó. Kilogramja 60—64 lej, bármilyen mennyiségben. Füstölt vagy paprikás 68 lej. Kádár Sándor mészáros üzlet Kapu-utca 49. 8933

A Katona kórház-tér 128 sz. alatti modern új ház szabadkézből eladó. Értekezni ugyanott. Régi gázgyárral, szemből. — Ugyanott házhelyek is eladók. 8928

Elárusító leány mindhárom nyelv bírásaival felvétetik „Elite“ cipőáruházba Kolostor-u. 8929

Vidéki iskolás leányok teljes ellátásba felvétetnek. Vöröskút u. 1 sz. alatt. 8924

Különbejárati butorozott szobát keres fiatal főhadnagy. Megegyezés szerinti bért fizetek. Cim 8923 sz. alatt a kiadóban.

Minden tekintetbe nyugodt lelkiismeretem, szenvedtem küzködtem elhagyatva, minden jóindulattal nélkülözve. L. Z. 8922

Eladó egy két járatu szítás malom. Zerbes Péternél, Illyefalván. 8921

Benőülne 25 éves intelligens elsőrendű timár üzemvezető, olyan leányt keres, kinek van saját üzeme, esetleg ha rendelkezik annyi tőkével, hogy üzemet alapítson. Leveleket „Timár“ jellege alatt a kiadóba kér. 8920

Ugyes kiszolgáló leány felvétetik Vidombáki (Brassó m.) étterembe. 8919

Horch autó 25—60 H. P., majdnem új, villanyvilágítással, nagyon jutányos áron eladó. Brassó, Kutyarona 2c. 8914

Fiatalembernek izraelita uriháznál, Porond-u. 33 sz. alatt lakást teljes ellátással kaphatnak. 8918

Eladó egy jókarban levő modern ebédő berendezés. Cim 8917 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Kereskedelmi érettségivel bíró fiatalember, nagyobb vidéki bőr üzlet vezetője állást változtatna. Megkereséseket Csendőrné Jenő Odorhe-u címre kér. 8916

Butorozott szobát (esetleg kettőt) teltétlenül külön bejárattal és íróasztallal keres fiatal századékes. — Ajánlatok Rudolf Mosse Lensor 31 címre küldendők. 8915

Mérlegképes könyveit keresek azonnali belépésre. Gabonaszakmában jártasok előnyben részesülnek. Ajánlatokat kérünk „Malom 8727“ jellege alatt a kiadóba.

Hölgyek! Tündérűj kézimunka divatlap állásdóan kapható. Kérjen azonnal mutatvány számát. Ára 70— lej. Portó 8 lej. A pénz előzetes bevétele ellenében szállítja bővebb felvilágosítást nyújt a Brassói Lapok könyvosztálya.

Gírói árverésen f. 3-án d. e. 9 órakor helybeli telekkönyvhasználati eladom a Brașov Rókus-u. 4 sz. családi káptes házat. Feltételek irántában. Dr. Dénes ügyvéd, Brașov, Szent-János utca 27. 89

Petroleum telepén szerező óvadékképes raktárnokot felveszek, zetésen kívül természetbeni lakást adok. Belép szeptember 15. Hason állást betöltött urak, kiknek jó kézírásuk van számolni jól tudnak, a ják be szolgálati bizonyványokkal ellátott iránt belü ajánlatukat Bartha Árpád Sft. Gheorghe Sepešzentgyörgy. 886

Tűzőnő cipőfelsőre készítéshez felveszek. Kovács, Cerna-u. 12. 88

Paradicsom téli beállításra kapható A. Hercz Schweiter K. cégnél Hirsch-u. 23. 878

Iskolás gyermekek teljes ellátást kaphatnak zongora használatával. Gromes-u. 14. 876

Egy cséplőgarnitúra eladó. Négyes Clayton Schuttevorith, k a z a n n a üzemből, kifogástalan állapotban, férjem hirtelen halála miatt eladó. Ára 200.000 lej. Valamint egy kifogástalan, Hoffher-féle here-fejtő, 3. lábas. Ára 48.000 lej. Özv. Skurtz Györgyné Árapatak, Háromszék megye. 873

Suche intelligente deutsches Fräulein z siebenjährigem Mädchen für nachmittag. Adresse in der Verwaltung des Blattes unter 6264.

Eladó jókarban levő gyapjufonó és fésülő fűző szerelés amely áll. 1 fűző, 1 szálcsináló, bármilyen erőre alkalmazható 3 kézihajtós fonógép, 1 takács szövőszék számos hozzátartozó fűzőszereléssel. Cim Essig Gyula Covasna. 8711

Gazdasszonyok

ne fogadjanak el mást csak a Krhekne-féle Háziukrászat című könyvet. Ára 40— lej. Kapható mindenütt.

Keresek 3 szobás tündérszobás egyszobás lakást, lehetőleg kerttel. Bővebbet 64-65 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Nemcsak nekünk tesz szíveséget, hanem saját érdeke is ha megrendeléseknél vagy érdeklődéseknél lapunkra hivatkozik.